І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ГРУДНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 21, 1966 No. 236. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 20-го грудня, 1966

В АМЕРИЦІ

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РОЗМОВИ ПРО ТЕ, як буде розвиватися економіка в 1967-му році. Як відомо, від певного часу економісти ствердили, що що економіка З'єдинених Держав Північної Америки виявляє познаки зменшення живчика розвитку. Але економісти голосять, які передбачають в новому році дальший ріст економіки. При кінці тижня Бенкерс Трест Компані видали звіт, в котрому твердять, що економіка і в 1967-му році розвиватиметься в тому самому пожвавленні, як і цього року, та що інфляційний тиск буде продовжуватися. Але Дослідна Корпорація Арґерс твердить, що пожвавлення економіки в наступному році буде слабше від того, котре було в 1966-му і в попередніх чотирьох роках.

БІОСАТЕЛІТ 1 КРУЖЛЯЄ ДОВКОЛА Землі, бо не вдалися зусилля науковців із Землі, щоу він осів в суботу 17-го грудня над Пацифіком внаслідок невідомих невдач в його апаратурі. Цей сателіт мав мільйони найнижчих тварин і ростин, бо науковці хотіли знати, як впливає побут в космосі на ці тварини та ростини. Тепер цей Біосателіт 1 кружляє довкола Землі, і по якомусь часі він наблизиться до стратосфери над Землею та згорить. Цей сателіт випустили 15-го грудня з Кейпу Кеннеді на Флориді. Його мав зловити літак в Космосі на висоті 400 миль над гавайськими островами. В березні плянують вислати Біосателіт 2 із такою самою метою.

СЕНАТОР ДЖЕВІТС ГАДАЄ, ЩО СССР „готовий робити торгівлю з ЗДА в кожній ділянці". Нюйоркський сенатор республіканець Джекоб К. Джевітс, промовляючи на зборах Американської Ізраїльської Компанії про міжнародні справи, казав, що він має інформації про те, що СССР хоче переговорювати із представниками ЗДА в різних справах. Він не вияснив, звідки має такі інформації, лише сказав, що примирливість СССР походить із того факту, що СССР тепер веде боротьбу в світі в тому напрямку, щоб здобути провід в комуністичній родині, за який змагається також комуністичний Китай.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ ПЕНСИЛВЕНІЇ Джозеф С. Кларк проти Федерального Бюра Інвестиґацій і Центральної Розвідчої Аґенції. Сенатор Кларк виступав на радієвій програмі Ліючуел Броад Кастінґ Систем і сказав, що Еф Бі Ай і ЦР Аґенція керуються в своїх рішеннях „військово - промисловим комплексом", і тому вони є загрозою для американської демократії. На думку сенатора Кларка ці дві урядові аґенції „шантажують всіх тих, які критично дивляться на директора Еф Бі Ай Едґара Гувера." Центральна Розвідча Аґенція є конечна, думає сенатор Кларк, але вона нагромаджує в собі забагато влади і підтримує військові режими в різних частинах світу, а Еф Бі Ай загрожує таємницям американських громадян.

РОМНІ РАЯВИВ, ЩО ЗАІСНУВАЛА деяка основа до того, щоб можна сумніватися, чи президент Джансон буде старатися про перевибір в 1968-му році. Мишиґенськяй губернатор республіканець Джордж Ромні склав інтерв'ю представникові телевізійної компанії Амерікен Бродкестінґ, яке передавали на телевізійній програмі. Він відмовився вияснити, які це причини зможуть змусити Джансона не кандидувати в найближчих президентських виборах. Ромні не сказав, що він буде старатися про номінацію на республіканського кандидата в 1968-му році. Мишиґентський губернатор плянує відвідати В'єтнам, щоб на місці переконати про стан війни в цій далеко - східній азійській державі.

У СВІТІ

ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ ДІСТАВ З НАГОДИ СВОГО 60-РІЧЧЯ титул „героя Совєтського Союзу", з чим сполучені тиж медаля „Золотої зорі" та орден Леніна. Відповідні чолобитні звернення переслали Брежнєву, який є генеральним секретарем компартії СССР, Центральний Комітет компартії, Верховний Совєт і рада міністрів. Вони прославляли „геройські діла" Брежнєва під час останньої світової війни, коли-то він був командантом політкомів і політруків в совєтській армії у ранзі генерала. Після війни він „заслугувався" московській комуністичній владі разом із Хрущевим в партійному апараті України. Декорацію Брежнєва перевів на окремій церемонії голова Верховного Совєта Микола Підгорний.

ЛОДОНСЬКИЙ „САНДЕЙ ТАЙМС" ОПРИЛЮДНИВ РЕВЕЛЯЦІЇ про дійсне авторство так званого листа Зінов'єва, голови у 20-их рр. Третього Інтернаціоналу, до проводу англійських комуністів, де Зінов'єв мав наказати творення комуністичних клітин в британській армії. Тодішній британський соціялістичний уряд Рамзея Макдоналда оприлюднив був того листа 25 жовтня 1924 року разом із своїм протестом до совєтського уряду, але той лист насправді спричинив прогру Партії Праці у тодішніх виборах і прихід до влади консерватистів. Виявляється, що той лист був пофальшований двома білими російськими еміґрантами з допомогою перекуплених совєтських аґентів . У „Сандей Таймсі" проголошено всі ті прізвища людей, тепер уже померлих.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ПРИШЛЕ ЄГИПТОВІ великий транспорт зерна, щоб протидіяти недостачі хліба, що погрожує Єгиптові. 30 мільйонів єгипетського населення споживає річно к. 2.400.000 тонн імпортованого зерна, чи пак муки; власна продукція становить там тільки коло півтори мільйона тонн пшеничної муки. ЗДА, які продали були Єгиптові 900.000 тонн пшеничного зерна за 55 мільйонів дол. на довготермінові сплати, відмовились вислати туди більше муки тому, що Єгипет торгує з Північним В'єтнамом і не дає ґарантій, що отриманої з ЗДА муки не вишле туди.

АЛЕКСЕЙ КОСИҐІН ПРИБУДЕ В ЦЬОМУ ТИЖНІ до Туреччини. Це буде перша візита совєтського прем'єра в столиці Туреччини. Хоча теперішній турецький прем'єр Сулейман Демірель є прозахідньої орієнтації, а Туреччина є членом НАТО і вдячна Америці за т. зв. „доктрину Трумана", за якою Америка допомогла Туреччині перебути щасливо її післявоєнні труднощі, проте Туреччина тяжним спором з Грецією за Кіпр
хоче покращання взаємин із СССР у зв'язку з своїм за-

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ПЕРЕВІВ НОВИЙ ПІДЗЕМНИЙ ЯДРОВИЙ ВИБУХ в околиці Семіпалатинська. Американська Комісія Атомової Енерґії твердить, що це був вибух середньої кляси, до якої зараховується атомову енерґію 20.000 до 200.000 тон ТНТ. Однак шведський Сейсмологічний Інститут в Упсалі твердить, що це був найсильніший вибух з усіх дотеперішніх совєтських підземних ядрових експериментів і що він був близький розрядженню енерґії на мільйон тонн ТНТ.

ЗДА допомагатимуть Індії постачанням пшениці, але чекають, що в цій акції візьмуть участь й інші країни

Вашинґтон. — Уряд президента Джансона готовий продовжувати постачання пшениці й інших харчових засобів для Індії, але ж, як заявив секретар рільництва ЗДА Орвілл Л. Фрімен, ЗДА не можуть самі тільки нести цього тягару і сподіваються, що до допомогової акції для Індії прєєднаються також інші країни. Зокрема Совєтський Союз, Франція, Канада, Австралія й Арґентина повинні започаткувати доставу пшениці для Індії разом із З'єднаними Державами Америки. Інші країни, які не мають відповідних запасів зерна, повинні підтримати Індію в її боротьбі із загрозою голоду грошовими дотаціями. Склав свою заяву Фрімен після конференції з президентом Джансоном, на якій вирішено звернутися в цій справі до інших держав. Досі З'єднані Держави Америки доставили Індії приблизно по одному мільйонові тонн пшениці в 1966 р. і в такому розмірі вишлють для Індії ще один мільйон тонн пшениці в січні 1967 року. Востаннє погодилися доставляти пшеницю для Індії також Австралія та Канада. Перша з них обіцяла вислати 150 000 тонн пшениці, і Канада між 150 та 300 тисяч тонн пшениці.

Спір за книжку „Смерть Президента" продовжується

Ню Йорк. — Гарпер енд Ров, видавці запроєктованої для видання книжки Менчестера п.н. „Смерть Президента", в якій з'ясовується обставини атентату, внаслідок якого згинув президент Джан Ф. Кеннеді, виступили в пресі з заявою, що „народ має право знати всі страхітливі факти трагедії, що нею було вбивство президента Кеннеді". Водночас із цим представник видавництва критикував поведінку родини покійного Президента, члени якої замість зазнайомитися безпосередньо із змістом приготованої для видання книжки, доручили це своїм повновласникам, що й привело до створення непорозумінь, непотрібного шуму й балачок навколо цієї книжки. Як відомо, дружина покійного Президента пані Кеннеді внесла до суду скаргу проти видавництва, що воно публікує книжку, яка, згідно з домовою між видавництвом і родиною, мала бути опублікована щойно після 22 листопада 1968 року і в якій вміщені факти, некорисні для насвітлення цілої справи. Внесла позов пані Кеннеді ще й тому, що — згідно з повідомленням преси — сконденсований варіянт приготованої для видання книжки „Смерть Президента" мав би бути опублікований в січні 1967 року у широко розповсюдненому журналі „Лук".

Український Католицький Єпископат ЗДА проголосив нові постанови в справі посту

Філядельфія, Па. — Щоденник „Америка" подав у числі з 20 грудня ц. р. повідомлення такого змісту:

„Вслід за рішенням католицького Єпископату в різних країнах, появилося рішення Українського Католицького Єпископату ЗДА, підписане в неділю, 11 грудня ц. р., і опубліковане в неділю, 18 грудня ц. р. у всіх церквах Архиєпархії Філядельфії і Єпархії Стемфорду та св. О. Николая в Шикаґо. Це рішення підписали ВПреосв. Митрополит Кир Амврозій, Преосв. Кир Йосиф і Преосв. Кир Ярослав.

Нові приписи щодо посту, згідно з Конституцією Св. Отця Папи Павла VI „Пенітеміні", є такі: Хто не може, чи не бажає постити в п'ятницю, може їсти м'ясо й не буде обтяжений гріхом. Виїмками є перший день Великого Посту, п'ятниці в Великому Пості, Страсна П'ятниця, навечер'я Різдва і празника Богоявлення та празники Воздвиження Чесного Хреста, і усікновення голови св. Івана Хрестителя. У перший день Великого Посту й у Велику П'ятницю не вільно споживати молочних страв.

Приписи щодо посту не стосуються дітей до 14 року життя, старших осіб від 59 року, хворих душевно й тілесно, матерей, а також тих, які не розпоряджають вповні своєю волею з огляду на прийняття на себе обов'язків.

Владики Української Католицької Церкви в ЗДА поручають заховувати традиційний піст кожної п'ятниці, щоб добровільно відзначувати страждання і смерть Ісуса Христа впродовж цілого року".

З. Стефанів очолив знову Військово-Історичний Інститут при НТШ

Ню Йорк, Н. И. — Минулої п'ятниці, 16-го грудня ц. р. відбулися тут в приміщенні Наукового Товариства ім. Шевченка, при 302-304 Вест 13-а вул. Збори членів Військово - Історичного Інституту при НТШ. Зборами проводив діючий заст. директора д-р Іван Козак, секретарював інж. Юрій Тамарський. Після відкриття приявні вшанували бл. п. д-ра Володимира Калину, останнього директора Інституту, що помер 5 листопада 1965 р. Після того приступлено до вибору нових керівних органів. На директора Інституту обрано однодушно сотн. Зенона Стефанова, військового історика, що очолював названий Інститут в часі від 1958 до 1964 рр. В склад Дирекції увійшли крім нього пп.: д-р Іван Козак, як заступник директора, інж. Юрій Тамарський, як секретар, д-р Іван Рижій, як скарбник та ред. Іван Кедрин, адв. Ярослав Гриневич і д-р Степан Ріпецький, як вільні члени. Контрольну Комісію становлять: о. мітрат д-р Володимир Клодницький, як голова та пп.: д-р Сава Никифоряк, полк. Петро Содоль - Зілинський і проф. Яків Зозуля, як члени. Відтак обмірковано в загальних зарисах плян праці Інституту на найближчий період діяльности. Для його оформлення і схвалення рішено скликати впродовж січня 1967 ширші сходини членів і кандидатів на членів.

ЗДА уповажнили У Танта до розмов у справі перемир'я у В'єтнамі

Об'єднані Нації. — Американський амбасадор в Об'єднаних Націях Артур Ґолдберґ звернувся офіційним листом до генерального секретаря У Танта з просьбою, щоб той вжив таких заходів, які вважатиме за потрібні, щоб осягнути у В'єтнамі довше перемир'я. Ґолдберґ покликався в своєму листі на пропозицію Папи Павла VI, щоб продовжити Різдвяне перемир'я у Південному В'єтнамі та сполучити припинення збройних дій в Різдвяному періоді та припинення таких дій в періоді новорічному. Ґолдберґ запевнив У Танта, що Уряд ЗДА „буде вповні співпрацювати" з У Тантом щодо дискусій з комуністичною стороною в цій справі з заміром осягнути успішний вислід. Негайно після отримання того листа У Тант запросив до себе совєтського амбасадора Миколу Федоренка та альжирського амбасадора Тевліка Буаттуру: в Альжирі є амбасада Північного В'єтнаму й тому альжирські дипломати підходять для ролі посередників. У Тант не склав в цій справі ніякої заяви. З американського півофіційно сказано, що ця пропозиція, зроблена У Тантові, не є започаткуванням ніякої нової американської „мирової офензиви" та стосується справи Різдвяного перемир'я: проте комуністи не дали до цього часу ніякого знаку, що бажають собі взагалі будь-яких безпосередніх контактів з південно-В'єтнамським урядом та американцями. За коментарями преси, Америка хотіла підбадьорити У Танта, який за одну з причин свого бажання зректися свого посту в ОН подавав повну невдачу своїх мирових заходів щодо В'єтнаму, з прозорим натяком, що він стрічає в цьому ділі перешкоди з американського боку.

Об'єднані Нації виключають зброю з космічного обширу

Об'єднані Нації. — Напередодні закриття сесії Об'єднаних Націй, їх Генеральна Асамблея прийняла 19 грудня ц.р. одноголосно міжнародну конвенцію про заборону використовувати космічний обшир для військових цілей. За прийнятим текстом постанови не вільно вводити у космічний обшир атомової зброї, ані створювати на інших плянетах військові бази, а всі влаштування на інших плянетах тих країн, які висадили там свої „повітряні кораблі" можна буде оглядати іншим експедиціям. Прийнята Генеральною Асамблеєю постанова тотожня з текстом, що його прийняла була Політична Комісія. Ця конвенція ввійде в силу, коли ратифікують її щонайменше 5 членських держав Об'єднаних Націй, але між ними мусять бути З'єднані Держави, Британія і Совєтський Союз. Зате конвенцію можуть підписувати всі держави світу, члени і не-члени Об'єднаних Націй, а текст конвенції лежатиме до підпису у Вашингтоні, Лондоні і Москві.

Південний В'єтнам купує сталь продукції Комуністичного Китаю

Сайґон. — Південно - в'єтнамські офіційні кола покищо не зайняли ніякого становища до повідомлень лондонської преси, що південно - в'єтнамський уряд закуповує сталь, експортовану Комуністичним Китаєм до Сінґапуру. Посередниками в цій трансакції мають бути фірми, які переводять торгівлі в країнах Південної Азії та Далекого Сходу. Ця комуно - китайська сталь має годитися при будові американських військових баз у Південному В'єтнамі. В цьому році Сінґапур спровадив з Комуністичного Китаю залізо і сталь на вартість 1,269.000 дол. Англійська преса твердить, що ті закупи південно - в'єтнамського ураду відбуваються за згодою Америки, яка має труднощі з доставами потрібної скількости сталі на таку далеку віддаль, і що також сам Комуністичний Китай знає, куди насправді мандрує його залізо і сталь. Очевидно, комуно - китайські чинники негайно з „обуренням" заперечили тій вістці.

У Ленінграді судять двох молодих американців за валютові „злочини"

Ленінград. — у Ленінграді відбувається тепер суд над двома недавно звільненими з війська поручниками американської Армії, 24-річним Креддоком Джілмором і 25-річним Ресм Вортгемом, яким закинено злочин проти совєтського валютового закону. Один з них мав продати на чорному ринку 35 дол. і 35 фінських марок, другий 30 долярів. Обидва призналися до вини, з тим, що Джілмор признався, що виміняв тільки 20 дол. Крім того, Вортгем признався, що забрав з своєї готелевої кімнати у Москві металевого ведмедика вагою 45 фунтів, висотою 22 цалі, оціненого офіційно на 333 дол. Він заніс ту фігурку до багажника у своєму авті, де знайшла його совєтська митна сторожа, коли два молоді американці верталися назад через Фінляндію. Обидва обвинувачені заявили, що вони діяли „по-дурному", не здаючи собі справи з поважних наслідків своєї дії. Вортгем заявив, що він хотів взяти собі ведмедика „на пам'ятку". Обом грозить кара по 8 років в'язниці, а додаткова кара грозить Вортгемові за крадіж фігурки. На розправі є приявним також батько Джілмора. Підсудних боронить совєтський адвокат.

Проф. Л. Добрянський висловлює співчуття з приводу смерти кол. польського прем'єра Станіслава Міколайчика

Вашинґтон. Д. К. — У зв'язку із смертю кол. прем'єра Польщі й визначного еміґраційного діяча, Станіслава Міколайчика, президент УККА д-р Лев Добрянський проголосив таке кондоленційне повідомлення:

„Смерть Станіслава Міколайчика потрясла нас сильно. Велика особливість і завзятий прихильник звільнення всіх поневолених націй — Польщі, України, китайського материка, Куби й усіх інших — він був нашим близьким другом більш десятка років. Він безупину працював для близьких польсько - українських взаємин, щоб перемогти навалу совєтсько - московського імперіо - колоніялізму. Наша втрата тяжка, яку відчуття його мудрости, досвіду й візії, збільшує. Нехай Господь благословить його".

ВЕЛИКИЙ УСПІХ ВИСТАВКИ ОБРАЗІВ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — 13-та виставка образів Об'єднання мистців користується таким великим успіхом, що внаслідку численних бажань з рядів публіки продовжено її до найближчої неділі 25 грудня включно. До цього часу відвідало її кругло пів тисячі осіб, рахуючи тільки відвідувачів уперше, бо багато з них оглядали виставку кількакратно. На вечорі в ЛМКлюбі в п'ятницю 16 ц. м., присвяченому тій виставці, підкреслювано високий рівень різних експонатів, що свідчать про широкий діяпазон та глибінь талантів їх творців.

У НАЙБЛИЖЧУ П'ЯТНИЦЮ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЧІР У ПОШАНУ РОМАНА КУПЧИНСЬКОГО

Остання Управа Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка у Львові. Сидять (зліва): бл. п. Василь Мудрий (голова Контр. К-сії), Роман Купчинський (голова ТОПІЖ), д-р Матвій Стахів (заст. голови). Стоять (зліва): Михайло Островерха (госп. реф.), д-р Мирон Коновалець (2-ий секретар), Іван Кедрин (перший секретар), Іван Дурбак (заст. фінансового реф., відсутнього Івана Скибінського, вбитого большевиками), і бл. п. Ю. Пеленський (член Управи). Світлина зроблена в Кракові у 1940 році.

Ню Йорк. — У найближчу п'ятницю, 23-го грудня, тут у приміщеннях Літературно-Мистецького Клюбу при 2-гій евеню відбудеться окремий вечір у пошану останнього голови Т-ва Українських Письменників і Журналістів ім. Івана Франка у Львові та попереднього голови Спілки Українських Журналістів Америки ред. Романа Купчинського, сеніора українських журналістів, видатного письменника, поета і композитора. Вечір влаштовує Управа Спілки Українських Журналістів Америки і в його програмі передбачені виступи із коротким словом теперішнього голови СУЖА ред. Івана Кедрина-Рудницького, секретаря СУЖА д-ра Романа Криштальського, який проводитиме вечором, та голови ЛМКлюбу і члена Управи СУЖА д-ра Бориса Ржепецького. В мистецькій частині співачка Ізабела Орловська-Фоменко і піяністка Марія Цісик виконають кілька композицій Р. Купчинського, а артист Крижанівський рецитуватиме деякі із творів того ж автора-композитора. Фейлетоністи Іван Керницький та Микола Понеділок прочитають свої фейлетони з цієї нагоди. Після програми — товариська зустріч і розмови при чаю. Вечір матиме святочний характер.

У Мюнхені відбулися річні загальні збори оюзу Українських Журналістів

Мюнхен, Західня Німеччина. — 16 грудня ц. р. тут відбулися чергові загальні збори Союзу Українських Журналістів. У зборах узяло участь 28 українських журналістів, що перебувають у Німеччині і Швайцарії. За час своєї діяльности управа СУЖ влаштувала доповідь М. Добрянського на тему „Національна політика КПСС після усунення М. Хрущова", І. Кошелівця — „В. Симоненко і сучасна поезія України", П. Феденко говорив про міжнародний з'їзд істориків у Відні, в якому він брав участь, та про М. Грушевського як історика і політика, а Ю. Семенко — про журналістичну діяльність І. Франка. Члени управи СУЖ відбули розмову з редакцією німецького журнала „Дер Европеїше Остен", що згодом присвятив своє окреме число українським проблемам, з керівництвом радіостанції „Омеґа", яке плянує розпочати пересилання на релігійні теми також українською мовою. Вони брали участь у студійних днях „Церква в небезпеці" і в міжнародному конґресі християнських профспілок. Управа СУЖ виготовила протест проти переслідування діячів української культури в УССР. Цей протест був передрукований німецькою пресою.

В часі дискусії на загальних річних зборах СУЖ присутні схвалили діяльність своєї управи за звітний період, привітали активізацію Товариства українських письменників і журналістів в Англії та Спілки українських журналістів ЗДА і Канади. Керівні органи СУЖ на наступну каденцію переобрані в попередньому, наступному складі. Управа: ред. Василь Штелень — голова, о. протоієрей Михайло Коржан — заступник, ред. Фелікс Кордуба — секретар, мґр Іван Чорній — скарбник, ред. В. Леник — член управи; заступники членів управи: ред. Михайло Борис і ред. Мирослав Стиранка. Контрольна комісія: д-р Мирос Коновалець — голова, ред. Зенон Пеленський і мґр Антін Мельник — члени. Товариський суд: інж. Спиридон Довгаль — голова, проф. д-р Зиновій Соколюк і інж. Іван Лиховий — члени. На загальних річних зборах СУЖ прийнято двох нових журналістів до складу спілки, а також заслухано повідомлення про працю української групи в Союзі Вільної Преси, що діє в країнах Західньої Европи. Річними загальними зборами СУЖ керувала президія в складі: С. Довгаль, голова, і Ю. Семенко, секретар.

У Пряшеві видано повісті Наталени Королевої

Пряшів, Словаччина. — У Видавництві Словацького Педагогічного Товариства у Братиславі, Відділ Української Літератури в Пряшеві появилася книжка повістей померлої недавно української еміґраційної письменниці Наталени Королевої. До книжки увійшли повісті: „Сон тіні, та „1313". Тексти для видання підготовив і примітки та статтю про прозову творчість Наталени Королевої п. н. „На далеких шляхах історії" написав відомий празький україніст проф. Орест Зілинський, син видатного українського мовознавця сл. п. Івана Зілинського. Появилися повісті Наталени Королевої, як уже 162-а публікація Пряшівського Відділу Української Літератури при Словацькому Педагогічному Товаристві, тиражем в 1.100 примірників і в мистецькому оформлені С. Бунти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Губернатори проти Президента

Після конференції республіканських губернаторів, що відбулася два тижні тому в Колорадо Спринґсі, минулого тижня подібні наради демократичних губернаторів відбулися у Вайт Сулфур Спринґсі, у Вест Вірджінії. Здобувши у виборах 8 листопада ц. р. аж вісім нових губернаторських становищ — республіканські губернатори були, очевидно, в настрої переможців. Підтримавши в принципі війну проти комуністів у В'єтнамі, вони будують свої надії на перемогу у наступних президентських виборах на упадку — як вони твердять — популярности президента Джансона, при чому тут же вираховують всі, в їхніх очах, гріхи політики Джансона на внутрішньому і закордонному полі. Трудо дивуватись такому становищу опозиційної партії. Але ось минулої п'ятниці залунав у Вайт Сулфур Спринґсі не менше гострий критичний голос на адресу президента Джансона так само з демократичного боку.

Демократичний губернатор Айови, Гаролд Е. Юз, гостро критикував президента Джансона, як нібито головного винуватця листопадової прогри. Він закинув йому занедбання організаційних справ Демократичної партії, нехтування контактами з губернаторами та їхніми думками, легковаження голосів опозиції. 36 приявних на тій конференції демократичних губернаторів мали продовжувати свої таємні наради, але в міжчасі дізналися, що президент Джансон погодився прийняти їх — мабуть, зараз після Різдвяних свят, щоб безпосередньо вислухати їх думки. Все ж схвалено, як твердять газети, 34-ма голосами демократичних губернаторів ту саму резолюцію, що її схвалили були за тиждень перед тим губернатори республіканські: щоб прибуток держави з федерального податку ділити між федеральною скарбницею, і стейтами.

Єдиний фронт республіканських і демократичних губернаторів у цій точці стосується принципу: щоб Президент і його Уряд не поменшували ролі, прав і компетенцій стейтів. Основним засобом централізованої влади є централізування фондів і господарювання ними під формальною контролею Конґресу, але насправді за плянуванням і екзекутивою Уряду. З уведенням програми „великого суспільства" і з потребами на війну у В'єтнамі потреби стейтів і великих міст зійшли неначе на задній плян. Найближчий Конґрес і вимоги більшого голосу губернаторів у справах державної фінансової політики виявлять, чи дійсно прийде зміна у взаєминах між Урядом у Вашинґтоні та стейтовими столицями — у розподілі фондів.

Сторіччя М. Грушевського

Відзначення сторіччя з дня народження Михайла Грушевського, великого українського історика і провідного діяча українського національного відродження XX сторіччя, голови Української Центральної Ради і першого Президета Української Народної Республіки, що припадало в цьому — 1966 році, було своєрідною урочистою інтродукцією до ювілейних святкувань, які почнуться з січня 1967 року для відзначення 50-річчя Української Національної Революції.

З великими роковинами Березневої революції 1917 року постать і діяльність Михайла Грушевського зв'язані міцно й нерозривно. І тому не диво, що відзначування дня народження великого українського історика і початку нового етапу в розвитку української історії тісно перепліталося у цьогорічних святкуваннях і ще тісніше буде пов'язуватися з імпрезами 1967 року, як сталось у змісті Календаря-Альманаху УНСоюзу „Золоті Роковини".

Достойним відзначенням сторіччя з дня народження Михайла Грушевського, крім відбутої в неділю 18 грудня цього року урочистої пленарної конференції, що її влаштували історичні секції НТШ й УВАН разом з Українським Історичним Товариством, було й видання спеціяльного — 1-2 за 1966 рік — числа журналу „Український Історик", що виходить уже третій рік заходами Українського Історичного Товариства і є доброю противагою для виданого режимними істориками в Києві „Українського Історичного Журналу". Особливо ж велику вагу для насвітлення великої постаті і неоціненних заслуг Михайла Грушевського мають зібрані в згаданому ювілейному числі „Українського Історика" матеріяли, що їх авторами є видатні українські вчені з різних ділянок української науки. Написані в умовах вільного розвитку науки, всі ці статті і праці є гідною відповіддю на намагання Москви вилучувати всю наукову творчість Михайла Грушевського із скарбниці української науки і культури.

Треба сподіватися, що здійснені цього року почини для відзначення сторіччя М. Грушевського причиняться видатно не тільки до вивчення багатої спадщини цього великого історика, але й до зміцнення історичної правди про Україну в чужоземній історіографії й історичних дослідах.

І. Світ

НОВІ ФРОНТИ ДЛЯ МОСКВИ

Від давніх часів Москва мала прикордонні турботи, в яких завжди „винні" були сусіди.

Широкозакросними походами зауральських козаків та „промишлеників" підбивала Москва під свою владу тубільців Сибіру, які „не хотіли платити податків", завойовувала амурські простори, внаслідок чого на місці стойбищ манджурсько-тунгузьких племен залишалися пустирі, а аборигени гинули від голоду.

Тубільців Камчатки нищено з такою жорстокістю, що вони вчинили повстання і вирізали залоги малих московських „острогів". Явившись на Алеутські острови, москалі так нещадно грабували населення, що воно збунтувалося. Алеутів покарано так жорстоко, що, як пише американський історик Андрюс в „Історії Аляски", змінився характер веселого алеутського народу, і нині вони похмурі, загубили свої веселі пісні, що були їх розвагою у суворому кліматі на островах, вкритих туманами".

У половині минулого століття розпочалась експансія московської імперії в Туркестан, в Монголію. Тільки рішучими протизаходами Великобританії припинено ту експансію. Але тільки на певний час. Москалі завжди були вірні плянам імператора Павла про похід в Індію, щоб вигнати звідти „ненажерливого Альбіона".

Під час першої світової війни масакру туркестанського населення перевів генерал Куропаткін, який в 1905 році похвалявся „закидати шапками" японців — „косооких макак". Не помогла й балтійська фльота, вислана кругом світу на допомогу обложеному Порт-Артуру, бо, як казав міністер фінансів Ю. Вітте, „послали старі калоші топити в Японському морі".

В 1911 р. російське військо спробувало було захопити Монголію, але тільки в 1923 р. вдалося нащадкам царів — большевикам забрати цю країну під свою контролю, завдяки безглуздю вожаків „русскаго бєлого движенія" барона Унґерна з його катом Сипайлом, що потім сидів у китайській в'язниці у Харбіні і був звільнений вже при японцях...

Годі перерахувати всі злочини будівничих російської імперії, як царської, так і совєтської, доконані в Азії.

Сучасність поставила на розв'язання кілька питань. Перше з них — доля Урянхайського краю, або Тану-Тува, що лежить на південь від Кузнецького басейну, сучасного Алтаю, за 250 миль на захід від Іркутську. Китай постійно вважав і вважає цю територію своєю, хоч фактично не має на те права так, як і на Монголію. Адже навіть Манджурія була окремою територією - домінією, не підвладною китайському урядові аж до 1911 р.

Тану - Тува була незалежною державою, подібно як Монголія, вона мала свої поштові марки та гроші й столицю Кизил, хоч уже в 1930-их роках москалів було там досить. Від 1944 р. Тану-Тува з наказу Сталіна стала „автономною" областю РСФСР, а від травня 1965 р. — „автономною республікою". Недавно знайдено там поклади уранієвої руди. Цікаво, що в Енциклопедії Британіка ця країна зазначена як китайська.

Населення Тану - Тува становить кругло 200.000, але тувінці там в меншості; головна його маса, за відомостями Б. Волья, кореспондента „Кріщен Сайенс Монітор", москалі та українці. Цей край має для Москви велике стратегічне значення, бо через нього проходить автомобільний шлях від м. Кизилу через Саянські гори до м. Абакану, сполучений з Сибіром залізницею, а також добрий шлях до Монголії та китайського Сінкіянґу.

Китайський міністер закордонних справ моршал Чін - Ї 20 травня ц. р. в розмові з скандинавськими журналістами відкрито заявив про претенсії Пейпінґу до Амуру та Приморщини — Зеленого Клину. Идеться тут про території, загарбані Совєтами, тобто про Урянханський край, Тану-Тува та райони на р. Амур, острів біля Хабаровська, смугу біля корейського кордону та деякі місця на кордонах совєтського Туркестану.

Китайська пропаґанда раз - у - раз нагадує підсовєтським народам, передусім таджикам і тувінцям, що їх старовинна культура і мова стоять під тиском русифікації. Трикутник, де збігаються кордони Кашміру, Туркестану, совєтського та китайського Сінкіянґу — важливий нервовий центр, до якого з Пейпінґу стягають відділи червоної ґвардії, щоб ліквідувати місцеві розрухи мусульманського населення...

Тим часом совєтська преса пише про „страждання мусульманського населення в Сінкіянґу", де в початках 1930 р. були інспіровані совєтськими аґентами заворушення, про які ми мали цікаві інформації від татарина Їбрагіма, що приїхав звідти. В Шангаї п. Юань, колишній службовець китайсько-східньої залізниці, що виїхав разом з військами ген. Су Бен - вен'я, які пізніше дісталися до Сінкіянґу, підтвердив у нашій розмові про совєтські заходи захопити країну через організацію повстань мусульманського населення...

Відгуком на всі ці турботи в прикордонних смугах є той факт, що в Таджікістані активно підготовляють тепер населення для оборони проти можливого китайського нападу.

Совєтчикам не звикати до прикордонних сутичок, бо ще в часі існування Маньджу-го на кордонах з Амурщиною були постійні зудари совєтських та японських військ. З обох боків висилалося протести, і на тому здебільша кінчалося. Були навіть дві „війни" — в Монголії та на корейсько-манджурсько - совєтському кордоні. В цій останній „війні" совєтські війська зазнали поразки, а в Монголії їм вдалося спаралізувати японські операції. Тоді совєтська пропаґанда писала про знищення „понад 150 японських літаків".

Події пливуть дуже швидко, але одно ясно: на полагодження взаємовідносин між СССР і Китаєм не може бути надії в ближчому майбутньому. Так само ледве чи можлива між ними відкрита війна, хоч Пейпінґ цими днями й заявив, що Москва разом з Вашинґтоном готують війну проти Китаю.

Володимир Мацьків

ЧИ СПРАВДІ КОНФЛІКТИ?

В нашій пресі появляються час від часу статті, в яких говориться про непорозуміння, конфлікти чи навіть роздори між старшим і молодшим поколінням нашої громади. Говориться, що між батьками і дітьми існують якісь тіні, брак взаємного розуміння. Читаючи ці статті, важко збагнути, в чому полягають ці конфлікти, хто чи що є їх спричинником і який саме зміст цих непорозумінь. Про такі справи чомусь не говориться.

Працюючи вже п'ятий десяток літ з молоддю, я вважаю, що вже дрібочку пізнав її, і саме тому хочу забрати в цій справі слово.

Як це вже ствердили психологи, у віці дозрівання, що охоплює час між 13-им і 17-м роками життя, молодь починає відчувати свою силу і старається до деякої міри визволитися з-під впливу батьків. Саме тоді вона дуже вразлива на опінію товаришів. Таке буває всюди і таке є у нас. Це, одначе, не є якась революція дітей. При раціональному вихованні цей період молодечого життя проходить без значних ускладнень. Ускладнення можуть появитися тоді, коли впливи сторонніх чинників перевищують нормальний вплив батьківського дому, школи та церкви.

Приглядаючись до життя нашої молоді, можемо ствердити, що велика її частина виховується під впливом батьків та інших позитивних чинників. Ця молодь ходить до школи, вчиться, належить до наших молодечих організацій, бере участь в молодечих імпрезах та літніх таборах, живе згідно з вимогами релігії, навчається українознавства, читає дитячу та молодечу пресу і літературу. А закінчивши студії та здобувши професію, стає до праці, одружується і далі — виховує своїх дітей так само, як виховувано її. Нерідко буває, що молоді матері користають з допомоги своїх матерів і в складніших ситуаціях засягають їх поради, а нерідко повіряють їм працю над вихованням своїх дітей.

У таких родинах про якісь конфлікти не чути, хоч деколи й бувають хвилеві непорозуміння.

Трапляються, одначе, випадки, коли сторонні впливи сильніше, як батьківські, діють на молодь, вона не має сил їм опертися, і ніхто їй не приходить з допомогою. До цих впливів зачисляється впливи товаришів і деяких учителів, що їх наставлення протилежне до наставлення батьків, впливи нездорової літератури, видовищ і т. п.

На рідних землях частина молоді належала до підпільних організацій, і це часто бувало причиною непорозумінь між нею, батьками і школою. Наша молодь вступала до цих організацій з патріотичних мотивів, щоб допомогти у боротьбі проти окупанта, хоч доволі часто наслідки таких учинків потягали за собою доволі важкі репресії, в ніякому разі не співмірні з тими вчинками. Все це базувалося на ідейному підкладі. Молодь хотіла доказати, що вона не гірша від своїх батьків, які боролись, але не змогли вибороти того, чого всі бажали і про що всі мріяли.

Тут, поза рідною землею, таких ідейних підкладів важко дошукатися. Причиною непорозумінь між дітьми і батьками є радше матеріяльні мотиви.

Хлопцям нерідко приходить охота унезалежнитись від батьківської волі, мати свої власні гроші і розпоряджати ними згідно з власною забаганкою. Їм хочеться мати власне авто або бодай мотоцикл. Вони покидають школу і починають шукати праці, а коли здобудуть трохи грошей, купують авто і у вільні години їздять по вулицях і поза місто. Вони „товчуться" по всіх-усюдах, аж поки якийсь випадок не допровадить їх до „отверезіння". Коли ж їм потрібна допомога батьків, то часто, зрозумівши свою помилку, вертаються під їх вплив, і на цьому „конфлікт" кінчиться.

Інші, шукаючи праці, натрапляють на різні труднощі. До фізичної праці звичайно вони не мають охоти, до іншої не підготовлені. Покрутившись сюди й туди, вступають охотниками до війська. Перейшовши військову „школу", в більшості вертаються додому, миряться з батьками і поступають далі згідно з батьківською порадою, якщо військова служба закінчується щасливо.

Бувають ще й інші причини. Мені відомий, наприклад, факт, коли син, учень IV кляси середньої школи, заявив батькам, що він — атеїст і в Бога не вірує.

Дівчата найчастіше входять у „конфлікт" з батьками, коли „знаходять собі хлопців", до яких батьки мають велике застереження, наприклад, з огляду на чужонаціональне походження. Якщо така дівчина дасть себе переконати і заміж за того хлопця не вийде, то вона чується покривдженою рідними батьками, коли ж „уперта" і „поставить на своєму", звичайно розходиться з батьками. Але буває, що вона зрозуміє свою помилку, і тоді вертається до батьків, просить у них поради або й допомоги. Тим самим непорозуміння затирається.

Як вже було зазначено, більші непорозуміння між дітьми і батьками трапляється внаслідок браку належного виховання. Деякі наші батьки твердо переконані, що вони добре виховують своїх дітей, бо дають їм дах над головою, харч, одежу, дбають про їх здоров'я, розваги, ну і посилають до школи. Вони не читають виховної літератури і не знають, що все те, що вони роблять, це — лише частинка виховання. А життя раз-у-раз показує, що там, де нема батьківського ока, батьківської опіки, з'являється інша „опіка", яка часто зводить недосвідчену молодь на манівці.

Згадані випадки, як бачимо, можуть мати причину в неналежному вихованні, але їх конфліктами годі називати. Це радше помилки або наслідки помилок. Конфліктом можна назвати випадок, коли молода людина виступає проти своїх батьків, ставлячи вимоги, яких вони не можуть прийняти. Про такі конфлікти я не мав нагоди ані читати, ані чути. Якщо вони існують, то чому їх не подається до відома громади?

У статтях, автори яких пишуть про ці „конфлікти", справу ставиться так, що, мовляв, це — нездорові об'яви, щось ніби недуга. Але як недугу лікувати, не знаючи, що і як болить?

Тому або треба поставити справу ясно і вказати, в чому лежить непорозуміння, або взагалі не писати, не маючи до того достатніх підстав.

С. Гординський

КИЇВСЬКІ І ЛЬВІВСЬКІ ГРАФІКИ

Одне з головних завдань еміґрації — стежити за культурними процесами на батьківщині. Це легше робити в літературі, де книжки і преса доходять за кордон, ніж у мистецтві, до якого еміґрація безпосередньо доступу не має. Оригінальні твори мистецтва з України, як правило, на поважні закордонні виставки не попадають, наприклад, на цьогорічну міжнародну Бєннале у Венеції в совєтському павільйоні ні одного твору українського мистця не допущено. Щождо репродукцій, то вони, якщо навіть добрі, дають тільки посереднє уявлення про мистецькі оригінали. З цього погляду далеко краще стоїть справа з творами графічними, які можна відбити у більшій кількості (звичайно 50-100) і що мають слід індивідуальної руки мистця.

Уже від кількох років чимало таких оригінальних відбиток графічних творів українських мистців у нинішній УССР попало й до Америки. Ті твори цікаві не тільки своєю мистецькою вартістю, вони дають змогу стежити за зміною естетичних поглядів у мистецтві України. Цей бо процес у графіці виявляється куди сміливіше і повніше, ніж у малярстві та скульптурі. Власне, цей мистецький процес і мали на увазі аранжери виставки сучасної графіки з України — Об'єднання Українських Письменників „Слово" і Дослідне видавниче об'єднання „Пролог". Хтось запитає: чому саме „Слово", а не якась мистецька група? На це можна відповісти, що більшість тих графічних творів (дереворитів і лінорритів) — це ілюстрації до різних видань, таких як козацькі думи і кляси нашої літератури, отже, це твори безпосередньо зв'язані з книжкою, літературою. Очевидно, не все найкраще з графічних творів на Україні було доступне і виставка репрезентує передусім мистецьку молодь, проте головні творчі тенденції видні і з даного добору.

Передусім треба сказати, що на виставці немає ніяких творів типу т. зв. пропаґандивного. Можливо, тому теж і поминений В. Касіян, один із стовпів соцреалізму на Україні. А й про соцреалізм, як стиль, на цій виставці взагалі важко говорити, такі бо речі, як Дерегусові ґравюри, це просто сентиментальний реалізм, характеристичний для 80-их рр. минулого сторіччя. Таких речей обмаль. Щождо цілости, то, не називаючи імен, можна сказати, що основу виставки творить група речей живих, свіжих і експресивних, в яких без труднощів можна віднайти традиційні принципи української графіки — примат ритмізованої, багатої лініями форми, що є майже підсвідомим залишком довговікової візантійської культури на Україні. Приємно ствердити, що, після всяких антимистецьких відхилень в останніх десятиріччях, графіка на Україні нав'язує знову до перерваних з початку 30-их рр. проблем, виявлених так яскраво особливо школою М. Бойчука. Це його особистий посмертний тріюмф.

Показ цікавий ще одним моментом: є на ньому низка графічних, а властиво напівмалярських творів у кольорах не менш модерних від тих, що ми їх звикли бачити на виставках американських. Про те, щоб ті речі денебудь виставлювано на Україні, нам чувати не доводилося, хоч, з другого боку, графічне абстрактне або півабстрактне оформлення деяких журналів на Україні є вже фактом. Очевидно, це модерне оформлення не появилося без попередньої експериментальної підготови, і саме згадані на виставці речі модерного характеру дають змогу вглянути в творчу лябораторію сучасних мистців України. Тим то виставка й цікава і викликає різні рефлексії, передусім доказує єдність творчих процесів українського мистецтва у його кращих виявах, без огляду на те, де і в яких умовах воно було створене.

Виставка приміщена в Українському Інституті Америки, побіч постійної виставки Інституту, доповненої нещодавно новими творами парижан — Андрієнка і Вірсти. Уважний глядач має змогу зробити деякі порівняння між мистецтвом еміґрації, більш експериментальним, і мистецтвом Краю, більш національним. Проте, можна сказати, що, абстрагуючи від різних особистих стилевих уподобань і більшого чи меншого досвіду поодиноких мистців, основних протиріч немає.

„ДАЙТЕ, НЕ МИНАЙТЕ".

У Ялті (Крим) похований клясик української літератури Степан Руданський. Запустіла могила. Розвалений надмогильний пам'ятник.

Про це написав Ф. Темнюк до „Літературної України" (число 62), а редакція, як жебрак („дайте, не минайте"...) звернулася до Москви і аж нарешті „українське відділення літературного фонду СССР дало кошти на реконструкцію надмогильного пам'ятника С. Руданського".

Степан Риндик

ДЕЩО З НАШОЇ МОВНОЇ ПРАКТИКИ

(1)

Під таким самим заголовком була вже надтрукована в „Свободі" (ч. 28, 29, 30 і 31 за 1965 р.) одна моя стаття про деякі недоладності в нашій поточній мові. На цю статтю відгукнувся орган Товариства плекання рідної мови „Слово на сторожі", що виходить у Вінніпезі. В 3-тім числі за 1966-ий рік надруковано там замітку п. Володимира Левицького „Дещо із зворотів і запозичень", де автор обговорив частину заторкнутих мною проблем. Признаючи мені рацію, він від себе зауважив, що мої арґументи покищо не вплинули на наших авторів, і зазначені в мене недоладності повторюються далі.

Здається, це був єдиний відгук на мою статтю. Проте, цей факт не зменшує мого переконання, що прилюдне обговорення непевних і сумнівних висловів у нашій щоденній мові корисне і що його таки варто провадити далі. Тому в наступних рядках я подам ще кілька прикладів хибних, на мою думку, слів і зворотів, що їх завважив у різних виступах, друкованих і усних.

12. Безкоштовно. Що далі, то частіше чуємо це слово там, де мало би бути котресь із слів: безплатно, даром, здарма, задармо, даремно, дурно, задурно. Так само нерідко вживають тепер слова „безкоштовний" замість „безплатний" чи „даремний". Не входячи в причини цього явища, можемо сказати, що слово „безкоштовно" своїм значенням не відповідає поданим вище прислівникам. Воно походить від прикметника „безкоштовний", що є антиномією чи протилежністю прикметника „коштовний", а цей останній означає в нашій мові те саме, що прикметники: дорогий, дуже дорогий, високоцінний, височковартісний. Кажемо: „коштовне каміння" (діяманти, рубіни, сапфіри тощо): „коштовні метали" (срібло, золото, плятина тощо); „коштовні шати", „коштивний виряд", „коштовна збруя" і т. ін. Тому слово „безкоштовний" не значить „безплатний", а означає щось таке, що не має ніякої ціни чи ніякої вартости, щось безвартісне. „Безкоштовне навчання" — безвартісне, негодяще, нікуди несудне навчання. Коли читаємо, що медична опіка (медикер) буде безкоштовна, то можемо подумати, що вона не матиме ніякої вартости.

13. Любимці спорту. Так в одній радіопрограмі називають людей, що люблять спорт. Це елементарно груба помилка. Систематичне повторення її може декого призвичаїти до цього звороту. Треба казати: „любителі спорту". Слово „любимець" походить від старослов'янського пасивного дієприкметника теперішнього часу — „любим, любимий", себто той, що його люблять. Тому слово „любимець" означає людину чи взагалі якусь істоту, кимось улюблену, як, наприклад: „Артист Саксаганський був любимцем публіки". А в дописах нераз читаємо, що концертом були задоволені всі „любимці музики", себто люди, що їх музика любить. Такий абсурд постає тому, що вжито пасивного іменника „любимець" замість активного „любитель".

Іменники із суфіксом „итель", як ось слово „любитель", побудовані на взір церковнослов'янізмів: сотворитель, спаситель, учитель, родитель, покровитель, мучитель тощо, що стали в нашій живій мові словами щоденного вжитку. За ними постали в різні часи нові слова з тим самим суфіксом, як от любитель, мислитель, віритель і навіть урвитель. Таких іменників маємо багато, і не можна їх обминати чи вважати за архаїзми і на тій підставі викидати з мови.

14. Недолік. Це калька з московського „недочет", оскільки воно вживається в розумінні — брак, хиба, огріх, сказа, недостача, недоймитка, недохватка тощо. В такому значенні слово „недолік" зробилося дуже модним і найчастіше вживається для означення хиби. „Видання має багато недоліків", кажуть про книжку, що має різні друкарські чи інші хиби. У цьому значенні слово „недолік" можна назвати запозиченням із московської мови, нам непотрібним, бо наше народне слово „недолік" має зовсім інше значення. Нарід укладає в це слово безпосередній зміст і вживає виключно для зазначення чисельного браку. Це видко з такого прикладу: „Рахували ясир. Мало бути сто невільників, а було тільки дев'ятдесят. Десять невільників було недоліку". У певних випадках, для осягнення більшої конкретности і точности, можна вживати таких слів, як недоробок, недоносок, недоливок, недолад чи неладок, недотяг і т. д. Префікс „недо" дає можливість створити силу слів.

15. Русло. Слово чисто московське. В слов'янських мовах не зустрічається. Тільки в останні роки воно стало частіше появлятися в нашій мові. Це діється в порядку русифікації. Українці мають такі назви на те саме поняття: річище, корито або ложе річки. В книжечці „Дещо про світ Божий" пишеться: „Частина ґрунту, де тече річка, зветься річищем або коритом". У словнику М. Уманця і А. Спілки знаходимо ще такі синоніми річища: стрижень, потока, водоток і проточина.

Варто при цьому зазначити, що етимологам ще не вдалося виявити, звідки взялося і як оформилося слово „русло", хоч над цією проблемою спинялись визначні дослідники. Може цей факт трохи охолодить наших аматорів „русла".

16. Виграш і програш. Ці запозичення з московської мови на своїй батьківщині бринять трохи інакше — виіґриш і проіґриш. Як там із слова „іґра" постало „іґриш", я не знаю. Будова його нагадує тюркско-татарський „бариш" — мирова згода. Але українське „граш", замість „гра", не можна пояснити таємницями тюркско - татарської етимології. Люди що вживають слів „виграш" і „програш", свідомо чи не свідомо здійснюють постанову одного з останніх з'їздів компартії про перероблення всіх мов Сов-Союзу на „совєтський язик", себто на московську мову. Таких чудернацьких „грашів" набралося в нас уже чимало. Хто ж їх уживає, той свідомо чи несвідомо стає аґентом русифікації. Українці мають дуже прості і гарні рівнозначники термінів „виграш" і „програш", а саме — вигра і програ. До цього самого гурту належать і такі слова: пригра, перегра, розгра, догра, загра, награ, співгра тощо. „Виграна" і „програна" — це непотрібні нам полонізми.

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЗБЛИЖАЄТЬСЯ КІНЕЦЬ РОКУ, А З ЦИМ І КІНЦЕВІ ПІДСУМКИ ЦЬОГОРІЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ДОКЛАДІМО ВСІХ ЗУСИЛЬ, ЩОБ КІНЕЦЬ ПОХВАЛИВ НАШЕ ВЕЛИКЕ ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ДІЛО ТА НАБЛИЗИВ НАС ДО НАШОЇ ГОЛОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ МЕТИ — 100,000 ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ!

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

РІК XIII ГРУДЕНЬ 1966 Ч. 13 (124)

Степан Куропась

МИ СПОДІВАЄМОСЯ БІЛЬШЕ ВІД УНСОЮЗУ...

В американських оголошеннях найбільше ефектовним є твердження: „Ми сподівалися більше, як ми дістали". Чи не так само в УНСоюзі? Ми американські українці сподіваємося чогось більше від УНСоюзу. Нам не вистачає саме життєве забезпечення! Асекурацію можна дістати в інших асекураційних компаніях, без потреби платити інші фонди, і за ціну таку саму, як і в Союзі.

Всі асекураційні компанії мають майже ті самі вкладки, на деяких грамотах більші, на інших менші. Отже не ходить тут про забезпечення, як це було в початках існування УНСоюзу, коли наші люди не знали мови, звичаїв і забезпеченевих законів. Тоді українці горнулися до УНСоюзу, бо іншого виходу не мали. Але й тоді вже сподівалися і вимагали від нього більше. Вже тоді союзовці хотіли, щоб УНСоюз був їх репрезентантом, опікуном, учителем, щоб дбав і за край, з якого вони вийшли.

І у час, як Союз зростав, зростали й вимоги до нього. Кожне лихоліття, яке навістило Україну тоді мало в УНСоюзі свого опікуна. Перша і друга світові війни є цього доказом. Мирова Конференція по першій світовій війні, оба уряди України, національна позичка, турне проф. Кошиця, а відтак друга війна з її наслідками для України давали УНСоюзові все приємні клопоти і зайняття. А союзовці цього від УНСоюзу очікували і вимагали.

Тепер інші часи, інші вимоги і сподівання. УНСоюз не може замикати очей на проблему молоді, Рідної школи, статистики, спорту, УККА, ЗУАДК-у і т. д. Американська Україна сподівається, що УНСоюз у всіх цих справах, як й досі, буде активним чинником. А будучність готує нам третю Світову Війну, тому, якщо й хочемо ми мира, то мусимо бути готовими до війни і бути готовими нести поміч Україні, не знаємо навіть під яким видом.

Цього сподіваються союзовці і Союз все те давав і буде давати. Питають не раз кандидати в члени УНСоюзу: — Чому я маю вступати до УНСоюзу? Що мені УНСоюз дасть? Буває не раз і така відповідь! — А що вам дає Метрополітен, чи інша американська компанія!?

На мою думку і питання і відповідь є неправильна. Але тим, що питаються, не можна дивуватися, бо вони не знають. Але тим, що відповідають, треба все те знати, що робить УНСоюз для членів і народу. Треба знати, бо вимоги до УНСоюзу є більші, і УНСоюз їх задовільно виконує.

Ми сподіваємося від Союзу чогось більше як сама асекурація, і це дістаємо! Щоб довідатися про діла УНСоюзу про це більше, то УНСоюз влаштовує відповідні курси!

В. Дідюк

НЕ ЗРИВАЙМО З УНС!

Здається, що ніхто так добре не розуміє вартости життєвого забезпечення, як ті члени Українського Народного Союзу, які вже скінчили платити вкладки і тепер вибирають готівкову вартість своїх поліс. Вони вдоволені, що дотримали свої поліси до часу їх дозріння, і тепер крім дивідендів, які їм виплачувалися впродовж років, тепер можуть вибрати готівкою вартість, а впродовж часу тривання їх поліс - родина мала забезпечення. Вони запізнавшись вже з УНС, ніколи не хочуть розставатись з ним, знову „переасекуровуються", вибираючи собі якнайкращу, в їх обставинах і зразумінну полісу. В наших обставинах вже в найближчих роках буде багато таких наших членів, головно тих, які забезпечились в УНС, зараз після свого приїзду до Америки чи Канади після другої світової війни, полісами тзв. Е-20. Значить, що вже близько 20 років вони вплачували свої вкладки, і тепер „як на дорозі знайдуть" та одержать в готівці суму, на яку тоді забезпечились. Перестануть вже платити свої вкладки і члени групи тзв. П-20, бо вони вже також мають свої поліси виплачені, хоч гроші виберуть їх спадкоємці. Враховуючи, що відносне число забезпечених на згадані поліси, а в першу на згадані поліси, а велике, то якщо не доложимо всіх старань, щоб наші нинішні члени завчасу переасекуровувались та не зривали з УНС, ми можемо втратити багато членів. Вправді досі маємо рідкі випадки, що член, вибираючи готівкову вартість своєї поліси, не відновлює свого членства, проте таки трапляється, що член, вибравши гроші, хвилево не переасекурується та згодом чомусь то опиняється — у чужій компанії. Мав я недавно такий випадок. Свідомий наш українець, промисловець, активний громадський працівник, мав у нас Е-20, на тисячу долярів дозрілу полісу, — і вибрав гроші. Вдоволений, що УНС гарно і точно та докладно його 20-ть років обслуговував. Все гарно... але якось *видно секретар не зумів його переконати, і він ні з цього, ні з того взяв асекурацію в чужих і то не тільки на себе, але навіть на дружину і дві доньки. Постає питання: чому? Коли мені переказав це наш секретар, ми рішили зайти до цього нашого колишнього доброго члена. Прийняв нас дуже гарно. Розговорились, п ропонуємо йому все ж таки бодай „щобудь" взяти у УНС, щоб і дальше бути нашим членом. Ні... тепер ні, бо він вже має дуже багато асекурації. Коли ми так по-товариськи розговорились, я запитав його просто: що було причиною, що Ви не відновили своєї асекурації в нас, а пішли до чужих? Довго надумувався наш брат, щоб відповісти, аж признався: „як би були мене тоді „натиснули", то я був би взяв". Хто і як мав його „тиснути", тяжко сказати. Тому, беручи це до уваги, всі наші секретарі - організатори повинні за всяку ціну не допускати до того, щоб хтось, раз ставши членом УНС з будь-яких причин відійшов від нас. Постійно і безперервно мусимо про це згадувати, переконувати і доказувати. Ані один наш член не може зривати з УНС.

Ярослав Падох

НАЙКРАЩЕ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ І ЗАБЕЗПЕЧУВАТИСЬ У ГРУДНІ!

Про останні заходи для успішного закінчення членської кампанії в 1966 році.

У час, коли ці рядки дійдуть до читача, останеться ще тільки один, а найбільше два тижні до кінця цього року, а з цим і до закінчення нашої союзової кампанії для розбудови УНСоюзу й наближення його членства до давно плянованого й бажаного числа 100,000! Здавалось би, вже даремно звертатися до союзових діячів, щоб вони зміцнили свої заходи для успішного закінчення нашого цьогорічного змагання, і запізно закликати наших людей, щоб вступали до УНСоюзу, а тих, які вже є членами УНСоюзу, піднесли своє забезпечення. Так воно не є. Бо хто добре знає нашу громаду, яка любить перед закінченням року впорядкувати свої справи так, щоб не входити в новий рік із непотрібними залеглостями чи занедбаннями, той уважатиме ці останні тижні виїмковою нагодою для здобуття успіху, якого він не придбав раніше, або для збільшення своїх дотеперішних здобутків.

Передусім треба відвідати тих, які вже декілька разів відкладали своє забезпечення на пізніше. Треба їм переконливо сказати, що тепер виїмкова нагода забезпечитись, щоб ввійти в новий, невідомий рік із збільшеною забезпекою, бо коли прийде новий рік, справа знову відтягнеться.

Поінформуйте кандидатів на членів, що коли вони тепер забезпечаться, тоді вже рівно за рік дістануть першу союзову дивіденду, яку признається й виплачується за календарними роками. Отож, саме в грудні найкорисніше забезпечуватися.

Відвідайте також тих, яким кінчиться 50-ий рік життя, і поінформуйте їх, що коли їм промине 50 років і 6 місяців життя, вони вже не зможуть придбати в УНСоюзі деяких корисних грамот, а передусім не зможуть забезпечитися нашою безконкуренційною грамотою подвійного забезпечення до 65-го року життя (кляса ОР). Ця грамота корисна тим, що за малі вкладки дає подвійне забезпечення до 65-го року життя. До того приходить ще висока дивіденда, яку забезпечений цією дуже дешевою грамотою одержує вже після першого року членства нарівні з власниками інших дорогих грамот. Також тільки до 50-го року життя можна забезпечитися популярними грамотами кляс Р-65 і Е-65.

Відвідайте також тих, які скоро покінчать 55 років і 6 місяців життя й пригадайте їм, що після закінчення того віку вони не зможуть забезпечитися нашими новими, дуже дешевими й дуже корисними грамотами акцидентового й термінового забезпечення. Зокрема шкода втратити акцидентове забезпечення, яке за кількадесят центів місячно дає забезпечення у випадку каліцтва чи смерти внаслідок акциденту на суму 5,000 до 10,000 долярів!

Не забудьте також про тих членів і нечленів УНСоюзу, які закінчують 60 років життя, бо як той час пройде, вони не зможуть вже ніколи забезпечитися в УНСоюзі двадцятирічними грамотами кляс Р-20 і Е-20, а ці грамоти є найпопулярнішими поміж нашими земляками. Нехай ці люди не прогайнують нагоди забезпечитися ними наново чи підвищити своє забезпечення.

Врешті треба попередити всіх наших членів, які незабаром покінчать 65-ий рік, що за короткий час вовони вже не зможуть забезпечитися в УНСоюзі ніякою грамотою, тож ще перед тим часом є змога забезпечитися чи піднести своє забезпечення, і то до розмірно високої суми $3,000.00 забезпечення. Літні люди, які мають за собою свою молодість й більшу частину життя, по волі чи неволі, мусять розважно думати над своїми рідними і над самими собою й після закінчення свого життя. Приготувати бодай $3,000 на всі видатки, зв'язані з похороном, а також залишити готовий гріш для своїх близьких і рідних — це обов'язок усіх дбайливих людей. Пригадайте його всім членам ваших Відділів та всім знайомим і напевно матимете посеред цих старших людей більший успіх, як поміж молодшими.

Та не тільки самий вік людини має значення. Не менше значення має, пригадуємо, власне закінчення старого й недалеке прибуття року нового. Ця зміна приспішує наші рішення й заставляє вдумливих людей звертатися думками в ближче й дальше майбутнє, а це допомагає в життьовому забезпеченні.

Не забудьте своїм співрозмовцям пригадати, що власне в околиці Різдва та Нового Року трапляються найчастіше нещасливі випадки, і що власне на переломі двох років усім нам потрібно найбільше забезпечення і то не тільки акцидентового. Не раз така згадка може принести добрий вислід наших старань, яких ми цілий рік не могли осягнути.

Отож не забуваймо, що саме в цей передсвяточний і передноворічний час є найкраща нагода здобути для свого Відділу та УНСоюзу нових членів. Наша довголітня практика говорить це саме. Грудень є завжди найкращим місяцем наших членських кампаній. Бували у нас, і то недавно грудні, які приносили по повній тисячі членів, а то й більше. Тому не говорім, що перед святами й новим роком не слід вести живої кампанії, що люди не люблять у той час поладнувати такі справи. Наш досвід заперечує цьому і навпаки — дораджує саме тепер, за п'ять перед дванадцятою, здобути успіх більший, як в усіх попередніх місяцях цього року. Тому працюймо наполегливо до останнього дня й до останньої години цього старого року, а здобудемо напевно бажаний успіх й видатно наблизимо УНСоюз до його безпосередньої мети: стотисячного членства.

Дозвольте ж на кінець побажати Вам, Читачі й Союзові Діячі, доброго успіху в цих останніх тижнях праці. Веселих Свят і щасливого Нового Року. Дай Боже в щасті, здоров'ї й у всякому гаразді, в тім і з рясними союзовими плодами, зустрічати Новий Рік та втішатися всіми його благами! Христос Родився!

ЗАКЛИК

ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНСОЮЗУ ДО ВСІХ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕГАТІВ

Мавши ще тільки один місяць часу для досягнення нашої цьогорічної організаційної мети: 6.000 нових членів, Закликаємо:

1. Усіх урядовців Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу негайно зв'язатися з Відділами округи, які ще не осягнули своєї квоти, й допомогти їм досягнути її. Майже третина Відділів УНС ще не зорганізувала ані одного члена в цім році. Такий стан не може продовжуватися.

2. Усіх відділових урядовців, а особливо секретарів, щоб вони перевірили списки членів й подбали, щоб:

- зорганізувати всіх членів усіх родин,
- побільшити суму забезпечення членів, які є забезпечені тільки на $ 500.
- наново забезпечити всіх членів, яких вивінувальні грамоти дозрівають в наступному році.

3. Усіх окружних й відділових урядовців, щоб вони поробили заходи для популяризації акцидентової і термінової грамот.

Усіх конвенційних делегатів, щоб вони придбали бодай по десять членів до кінця цього року.

Джерзі Сити, 1-го грудня 1966.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

НАДЗВИЧАЙНІ НАГОРОДИ ДЛЯ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ

Пригадуємо відділовим організаторам УНСоюзу, що за придбання більшого числа членів, вони одержать, крім підвищених нагород, також ряд надзвичайних нагород, а саме:

1. Три грошові премії за найбільше число придбаних членів, в сумах $250, 150 і 100 під умовою, що це число буде 100 або більше.

2. Безплатний побут на Союзівці впродовж одного тижня за придбання 50 членів — додатковий тиждень.

3. Енциклопедію Українознавства для найкращої організаторки — жінки та

4. Енциклопедію Українознавства для найкращого організатора чи організаторки — студента, під умовою, що число придбаних членів не буде нижче, як 25.

5. Ювілейно - конвенційну відзнаку УНСоюзу для тих, які здобудуть бодай 10 членів — у бронзі, за 25 членів — у сріблі та за 50 членів і більше — в золоті. Окремо це стосується конвенційних делегатів, які зобов'язані придбати бодай 10 членів в цім конвенційнім році.

6. Членство в Клюбі Заслужених Союзовців тих організаторів, які здобудуть у цім році бодай 25 членів. Давні члени повинні відновити своє членство в Клюбі!

7. Три плякети для Округ за: 1) найбільше число за: 1) найбільше число членів, 2) найкраще процентове виконання квоти та 3.) найбільше число організаторів, які придбали 10 або більше членів. Всі ці нагороди не відносяться до постійних організаторів, що збільшує шанси організоторів відділових. Ще є час здобути ці цінні нагороди!

Повідомлення про конкурс на одержання стипендій з Стипендійного Фонду Б-ва св. Стефана — 221-го Відділу УНСоюзу

Загальні збори Братства св. Стефана (221-го відділу Українського Народного Союзу) в Шикаґо затвердили встановлення Стипендійного Фонду для допомоги студентам старших курсів високих шкіл закінчити студії.

Стипендійним Фондом заряджує Комісія Стипендійного Фонду, що складається з п'яти осіб, з яких трьох членів вибирає Екзекутива Братства зі свого складу, а двох вибирають Річні Загальні Збори Братства з загалу членства.

Для чинности Комісії Стипендійного Фонду Загальні Збори Братства ухвалили правильник, якого вона має притримуватись при своєму урядуванню.

По тому правильнику правом до участи в конкурсі на одержання стипендії можуть брати участь кандидати, що відповідають таким вимогам:

1. Кандидат має належати до Братства св. Стефана в Шикаґо.

22. Студіювати на одному з двох останніх академічних курсів високої школи.

3. Мати задовільні оцінки з науки.

4. Бути в незадовільних матеріяльних обставинах.

5. Бути активним членом Української Студентської Громади, або в Українській молодечій організації або в загальній Українській громадській організації.

6. Своє прохання про уділення стипендії мотивувати по можливості документальними даними і подати його в приписаний термін конкурсу, що його оголосить Комісія Стипендійного Фонду і точно на вказану адресу.

Прохання про уділення стипендії Комісія розглядатиме в хронологічному порядку поступлення. Прохання, що поступлять після терміну конкурсу, не прийматимуться під увагу.

Стипендії видаються як безвідсоткові позики, платні після закінчення студій до двох років після одержання платної праці.

Кількість стипендій і їх висоту Стипендійна Комісія визначає кожного року в залежності від суми готівки на Стипендійному Фонді та інших обставин.

На академічний рік 1967-68 призначено чотири стипендії по 250 долярів.

Час внощення прохань призначається від дня опублікування цього оголошення в „Свободі" до 1-го серпня 1967.

Адреса для подачі прохань:

Шикаґо, 13 грудня 1966.
Стипендійна Комісія Братства св. Стефана — 221 від. УНС в Шикаґо:
Голова — Петро Куліш,
Заст. голови — Іван Михальцевич
Секретар — д-р Семен Кочій
Тарас Шпікула і Микола Сенчишак — члени.

НОВА СТАТИСТИКА ВИЯВЛЯЄ,
ЩО 40% СМЕРТНОСТИ У ВІЦІ 25-34
ТА 17% СМЕРТНОСТИ У ВІЦІ 35-44
Є СПРИЧИНЕНІ АКЦИДЕНТАМИ.

НЕГАЙНО ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ НОВОЮ АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ПРОТОКОЛ

НАРАД ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ які відбулися у головній канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сиґі в дні 17-го листопада 1966 року.

В нарадах взяли участь наступні члени Головного Екзекутивного Комітету: гол. предсідник Йосип Лисогір, заступники гол. предсідника інж. Степан Куропась, Марія Душник і Володимир Сохан, гол. секретар Ярослав Падох і гол. касир Іван Кокольський та гол. редактор Антін Драґан. Заст. гол. пред. Богдан Зорич перебуваючи на організаційній поїздці по Західній Канаді, в нарадах участи не взяв.

Наради розпочалися о год. 10-ій ранку.

Гол. предсідник Й. Лисогір запропонував наступний порядок нарад:

1. Справоздання членів екзекутиви та гол. редактора,
2. Завершення організаційної кампанії в 1966 р.
3. Різні справи.

Після прийняття порядку нарад приступлено до справоздань членів екзекутиви.

СПРАВОЗДАННЯ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ та ГОЛ. РЕДАКТОРА

СПРАВОЗДАННЯ ГОЛ. КАСИРА ІВАНА КОКОЛЬСЬКОГО

Гол. касир Іван Кокольський склав справоздання з діяльности фінансового відділу УНСоюзу за час від останніх нарад екзекутиви, які відбулися 8-го вересня 1966 р. В тому часі інвестовано суму $ 668,216.11 в бондах і суму $ 250,717.86 в морґеджах, отож разом інвестовано суму $ 918,933.97. В тому часі дозріли бонди на суму $ 473,384.38.

а.) БОНДИ

Закуплені бонди

25m Northwestern Bell Telephone Co. 35 Yr. 6% Deb., due 9/1/2001; Yield—4.95	25,183.00
125m U.S.A. Treasury Bills, due 11/3/66; Yield—4.25	124,523.61
75m The Columbia Gas System, Inc. 6¼ Ser. due 10/1/91; Yield—6.19	75,562.50
25m Alabama Power Co. 6¼% 1st Mtge Bonds, due 10/1/96; Yield—6.18	25,250.00
25m The Southern New England Telephone Co. 30 Yr. 5 3/4% Deb., due 11/1/96 Yield $5.73	25,071.00
25m Wisconsin Gas Company, 1st Mtge 6 5/8% Ser. due 1991; Yield—6.50	25,383.50
100m U.S.A. Treasury Bills, due 2/2/67;	98,680.00
200m U.S.A. Treasury Bills due 11/17/66	199,750.00
75m Province of Quebec 6% Bonds, due 6/1/91; Yield—6.70	68,812.50

Доспілі бонди

75m U.S.A. Treasury Bills, due 11/3/66	74,110.77
125m U.S.A. Treasury Bills, due 11/3/66	124,523.61
200m U.S.A. Treasury Bills, due 11/17/66	199,750.00
75m Province of Ontario, Interim Debentures 3% due 11/1/66	75,000.00

б.) МОРҐЕДЖІ

8127 Parkland, Detroit, Mich.	13,000.00
1516 S. Western Ave., Park Ridge, Ill.	25,000.00
124 Hallet Ave., Winnipeg, Man., Canada	6,000.00
306-308 E. 6th St., New York, N. Y.	73,000.00
54 Rathnally Ave., Toronto, Ont., Can.	31,500.00
4817 Frazho, Warren, Mich.	6,500.00
Matawan Township, N.J.	13,000.00
426 W. Liberty St., Wauconda,Tu.	31,000.00
291 Riverside Drive, Toronto, Ont. Can.	18,0000.0
582 Danforth Road Scarborough, Ont., Can.	19,000.00
R. R. #1, Niagara-on-the Lake, Ont., Can (addl)	9,138.04
84-33 106th St., Richmond Hill, N.Y. (addl)	5,079.82

В дальшому гол. касир підмітив, що тепер є добра конюнктура для закупу бондів, бо деякі новонабуті бонди приносять 6.5% прибутку. Дуже збільшився попит на гіпотечні позички (морґеджі), зокрема канадійських членів та установ, так, що не всім можна їх уділити, зокрема в короткому часі. Крім уділених позичок видано ряд запевнень щодо пізнішої виплати позичок. На запит заст. гол. предсідника інж. Ст. Куропася гол. касир поінформував приявних, що морґеджів членам не відмовляється, зокрема на їх родинні доми, але нераз приходиться відкласти на якийсь час виплату признаної позички. Гол. касир підмітив, що вплата Відділами місячних вкладок прискорилася, але все ще є деяке число Відділів, які на час не присилають вкладок, мимо того, що тепер вчасніше одержують свої місячні рахунки. Приготовляються нові друки місячних розрахунків головної канцелярії з Відділами, які будуть обовязувати від нового року. Нові звітові друки мають завдання полегшити працю секретарів. На кінець гол. касир поінформував, що в минулому періоді часу він брав участь в окружних зборах округ з осідком в Провіденс, Ню Йорку, Вілкс Беррі і Скрентоні й вірить, що влаштовані в листопаді ц.р. численні окружні збори причиняться видатно до успішного закінчення членської кампанії цього року. Він взяв також участь в зборах Братського Конґресу стейту Ню Джерзі й був обраний до екзекутиви того Конґресу.

СПРАВОЗДАННЯ ГОЛ. СЕКРЕТАРЯ ЯРОСЛАВА ПАДОХА

Гол. секретар Ярослав Падох склав справоздання з організаційної праці УНСоюзу за останні два місяці, даючи загальний огляд дотеперішної кампанії за збільшення числа членів УНСоюзу. Місяць жовтень підніс число прид-

(Продовження на стор. 4-ій)

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО КЛЮБ ЗАСЛУЖЕНИХ СОЮЗОВЦІВ!
СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ КЛЮБУ НА НОВИЙ 1967 РІК ТА ВІДНОВЛЮЙТЕ СВОЄ ЧЛЕНСТВО В КЛЮБІ, ЯКЩО ВИ ВЖЕ В НЬОМУ БУЛИ, ПРИДБАВШИ 25 ЧЛЕНІВ В ЦЬОМУ 1966 РОЦІ!
БУТИ ЧЛЕНОМ КЛЮБУ — ЗНАЧИТЬ БУТИ СПРАВЖНІМ БУДІВНИЧИМ УНСОЮЗУ!

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

баних в цьому році членів на 4,056. Хоч це число є на 668 членів більше від числа досягненого до кінця жовтня минулого року, то все ж воно не є задовільним. Перші п'ять місяців цього року у передконвенційнім часі принесли куди більше число, 2,658 членів, а за такий самий п'ятимісячний період після конвенції прибуло тільки 1,398 членів, отже успіхи на організаційному полі дуже змаліли в останніх місяцях. Тому слід два останні місяці цього року вповні присвятити праці для УНСоюзу, щоб ще досягти повний успіх, який повинен принести кругле число 6.000 нових членів. До часу цього звіту прибуло нових сто членів, так, що залишається придбати в листопаді і грудні ще рівно 1,800 членів Є це зовсім можливе, якщо всі Відділи і всі делеґати на конвенцію виконають своє моральне зобовязання й придбають бодай по десять членів в цім році. З цією метою запляновано на місяць листопад організаційні збори більшости союзових Округ, які відбудуться в приявности й при співучасти членів екзекутиви та місцевих урядовців. Збірне проголошення цих численних зборів само собою пригадало союзовим діячам, що наближається закінчення кампанії й що вже крайний час виконати своє зобовязання у відношенні до УНСоюзу. Для зміцнення праці Відділів організаційний відділ вдержував з ними постійний звязок, як щомісячними обіжниками так й листуванням Окремі листи відійшли до конвенційних делеґатів пригадуючи їм їх статутовий обовязок активности для розбудови УНСоюзу. Окремі листи відійшли до Відділів і делеґатів, які не придбали ніяких членів за повних десять місяців часу. Відносно Відділів, до кінця жовтня ц.р., не придбали ані одного члена 134, отже майже третина всіх Відділів: 1-9 членів придбали 223 Відділів а 135 придбали десять або більше членів. Зпоміж делеґатів, які не є секретарями, кругло половина не придбала зовсім нових членів. Найуспішнішими відділовими організаторами по кінець жовтня були гол. радний Д. Попадинець, К Сачко, А. Копистянський, І. Петрунцьо, Олена Маґер і ін. З постійних організаторів на чоло вийшли гол. радний В. Дідюк, С. Гавриш і І. Одежинський. З Округ на чолі знайшлися Торонтська, Нюйоркська і Філядельфійська, а з Відділів найуспішнішими є 434 в Монтреалю, 461 в Велланді й 445 в Вінніпеґу. Особливо успішно проходить кампанія в Канаді, якої 60 Відділів придбали 921 членів, в тім 430 чистого приросту членів. Цей здобуток вже перейшов минулорічний Поїздка директора Канадійської канцелярії заст. гол. пред. Богдана Зорича та гол. радного Василя Дідюка по Західній та Північній Канаді дає надію на дальший розвиток УНСоюзу в Канаді. Продовжувалася акція придбання нових організаторів на повний чи частинний час, зокрема для Ню Йорку, міста й стейту, та для Західної Канади. Також продовжується акція обдарування найстарших членів УНСоюзу пам'ятковими золотими годинниками. Частина годинників вже вручена членам-піонірам на святочних окружних та відділових святах. Ведено заходи для збільшення числа членів Клюбу Заслужених Союзовців, вимогою чого є придбати в одному році 25 членів, та придбання, в останнє, ювілейно-конвенційної відзнаки, при чому вимагається бодай 10 членів придбаних в цьому році Окремо йшла акція придбання якнайбільше членів до Клюбу Предсідників, з вимогою бодай сім членів. Секретарі Відділів та Делеґати одержують щомісяця спеціяльні друки для вписання кандидатів на членів УНСоюзу на кожний місяць. Канадійським Відділам розіслано спеціяльну інформативну канадійську брошуру й йдуть заходи для висилки нової брошури призначеної для Відділів в ЗДА. Йдуть заходи для зорганізування нових Відділів в ЗДА і Канаді. де в останнім році постали чотири Відділи. Підготовано два окружні курси в Нюарку на 25-26 ц.м. і в Шикаґу на 2 і 3 грудня. Видано заклик до Відділів скоріше присилати членські заяви та заклик стати членами УККА й допомагати в збірці на УНФонд. Йдуть дальші заходи для получення малих і недіяльних Відділів Підготовляється декілька нових інформативних брошур та переклад існуючих на англійську мову, як також друк різнородних карток з побажаннями чи висловами співчуття. Всім Відділам розіслано спеціяльний заклик екзекутиви в справі приспішення та скріплення членської кампанії. Слід сподіватися, що всі ці заходи допоможуть здобути плянований успіх.

СПРАВОЗДАННЯ ЗАСТУПНИКА ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА І КЕРІВНИКА РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ ВОЛОДИМИРА СОХАНА

Заступник гол. предсідника і керівник рекордового відділу Володимир Сохан почав своє звідомлення ствердженням великої втрати, яку зазнав УНСоюз і його відділ зі смертю бл. п. Теодора Литвинюка, довголітнього службовика Головної Канцелярії і колюмніста „Українського Тижневика". Він рівночасно поінформував про заходи, пороблені у рекордовому відділі, де крім смерти Т. Литвинюка бракуватиме ще місяць службовички, яка відходить на операцію, щоб цей відділ міг дальше працювати безперебійно. Ці праці розділено поміж других досвідчених службовиків, які виявляють багато зрозуміння і віддано працюють, хоч у рекордовому відділі при повному числі службовиків було перевантаження працею і тому були пляни, згадувані навіть на Конвенції, збільшити число службовиків рекордового відділу.

В. Сохан ствердив, що приспішення висилки розметів і грамот нових членів вже допомогло секретарям у скорішому звітуванні, чого найкращим доказом є зменшення числа спізнених відділів із близько 75 на 25, які в останньому місяці не поспіли на час із розчисленнями. Місячні розмети на листопад були вислані до 11-го листопада, а грамоти мають бути готові до 16-го листопада, згідно із пляном. Він відмітив дуже велике зменшення втрат внаслідок суспенз впродовж останніх місяців, як теж зменшене число виплат передчасних грошових зворотів. Аналіза виплат грошових зворотів виказала, що багато із цих членів ліквідували свої вже виплачені грамоти, тому й радить повести відповідну освідомлюючу акцію, крім особистих листів, що їх висилає рекордовий відділ у таких випадках Він теж запропонував призадуматися над підвищенням дивіденди на такі виплачені грамоти кляси Р-20 і Р-65.

Статистика руху членів виказала, за словами заст. гол. пред. В. Сохана, що жовтень був переломовим місяцем після чотирьох слабих поконвенційних місяців, бо він закінчився прибутком так в числі активних, як і загального числа членів. Багато допомогли в тому зменшені втрати в числі членства, які перший раз від довгого часу виносили менше, як 300 членів.

Аналізуючи популярність поодиноких кляс забезпечення, В. Сохан підкреслив, що крім термінових грамот і акцидентових, які ще не здобули собі популярности, малий попит є на грамоти кляси ДП-65, хоч її вкладки, по відтягненні від них високих дивіденд, виказують, що ця грамота є дуже дешева і мабуть безконкуренційна на забезпеченевому ринку, де дивіденди платять процентово до висоти вкладок, а в УНСоюзі ця дивіденда за грамоти ДП-65 однакова, як і за дорощі кляси кляси забезпечення.

Опісля заст. гол. предсідника В. Сохан, який був секретарем останньої Конвенції, прочитав важніші резолюції і рекомендації Конвенції, пропонуючи застановитися над цілим рядом рекомендацій, спеціяльно у справі дивіденди, ставки якої мали б бути вирішені перед кінцем цього року. Він пригадав теж рекомендації в справі стипендій, центрального архіву УНСоюзу й вишколу і перевишколу секретарів та організаторів, які мусять ставити чоло професійним представникам конкуруючих комерційних установ забезпечення.

Вкінці В Сохан подав інформації про введення двох листів-формулярів для скорочення праці над кореспонденцією, про друк пояснень кодів і символів, якими означується на виказах кляси забезпечення та різні групи членів, друк формулярів на склад відділових урядів, які будуть розіслані з грудневими рахунками та виказами, і замовлення візитівок для членів Головного Уряду УНСоюзу. Він теж звітував про заплановані вже друки карточок. що їх мали б вживати секретарі для оголошень про відділові збори, як і подібних формулярів, на яких будуть виповняти і присилати до Головної Канцелярії секретарі посмертні згадки про померших членів. Також згадав про пляни упрощення виказів, на яких мали б бути тільки дві колюмни з вкладками: перша із братськими фондами, яка включала б лише оплати фондів і передплату „Свободи", і другу із загальною сумою членських вкладок.

З огляду на зближення кінця року і річних замкнень, звітодавець запропонував помістити в „Свободі" заклики до членів вплачувати вкладки секретарям якнайшвидше, бо вкладки, згідно з постановою грамоти є платні кожного місяця і повинні бути обов'язково заплачені до 25-го дня місяця, та заклики до секретарів, щоб вони поспішили із разрахунками і звітами перед закінченням року.

СПРАВОЗДАННЯ ЗАСТУПНОКА ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА ІНЖ. СТЕПАНА КУРОПАСЯ

Заступник гол. предсідника інж Степан Куропась склав справоздання зі своєї праці за час від останнього засідання екзекутиви, зокрема подав інформацію про ліквідацію Конвенційного комітету в Шикаґо й запропонував, щоб решту грошей коло $600 залишити Окружному Комітетові УНСоюзу в Шикаґо. В Дальшому він поставив декілька запитів, а саме що екзекутива робить, щоб Відділи відбували свої збори та вибірали уряд щороку; як мається справа придбання вакаційної оселі для Шикаґа, яке собі бажає (знає, що н. пр. Клівленд не бажає для себе оселі) та; чи є гроші на це; як проходить поїздка канадійського директора по Західній Канаді, як відбулася зустріч братських організацій у іФіладельфії, яке є відношення УНСоюзу в терені до УККА. Стверджуючи, що на його погляд, союзове жіноцтво й молодь є неактивні, пропонує окремі спеціяльні акції жінок і молоді, а зокрема скликування загальних союзових віч. Підмічує, що має пару кандидатів на організаторів, запитує про платню, яку одерлують організатори. Підмічує, що „Трибуна УНСоюзу" повинна виходити що-місяця й що треба знайти засоби для примусової зміни урядників Відділів, які не відбувають своїх зборів, й не є активними. УНСоюзові придався би компютор, який на основі фактичних даних передбачував би розвиток та майбутні потреби УНСоюзу.

Над цим питанням розвинулася дискусія, в якій брали участь всі приявні. На прямі запити відповів головний предсідник Й. Лисогір. Конвенційний Комітет не був окремим, незалежним тілом. Він діяв з доручення екзекутиви й тому вона розпоряджає грішми, які осталися, так, як мусіла б покрити дефіцит, який міг би постати. Тому, що не предложено звіту з ліквідації, відложено справу на пізніше. Відносно статутового обов'язку Відділів відбувати збори й що року перевибірати новий уряд Відділу, схвалено, як що року це діється, помістити про це пригадку в „Свободі" та в потребі листовно звернути увагу Відділів на їх обов'язок щодо зборів і виборів. Щодо набуття оселі в Шикаґо інформує, що екзекутива одержала проєкт в справі набуття оселі в Шикаґо, а саме Лейквуд Клюб, положений у віддалі 30 миль від того міста й звернулася з проханням до місцевих гол. урядовців та голови округи М. Олека подати свою опінію й жде на неї. Якщо знайдуться відповідні об'єкти, можна бути на них призначити відповідні фонди. В недалекій майбутости екзекутива огляне деякі посілости, запропоновані на оселю для канадійських членнів УНСоюбу. Директор канадійської канцелярії відбуває поїздку по більших осідках нашої громади в Канаді й доносить, що підшукав декілька кандидатів на організаторів УНСоюзу в тих околицях. В дальшому гол. предсідник поінформував про з'їзд братських організацій, про що вже було згадано в „Свободі". Відносно УККА УНСоюз є його засновником і завжди його піддержував й буде на будуче. Після цього принято проєкт резолюції-апелю УНСоюзу в справі УККА (текст якої був надрукований в „Свободі" з 19-го листопада 1966 р.). Після цих вияснень приступлено до дальших справоздань.

СПРАВОЗДАННЯ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА МАРІЇ ДУШНИК

Заступниця гол. предсідника Марія Душник поінформувала про свою діяльність в межах УНСоюзу та для його добра в останнім періоді поміж засіданнями екзекутиви Вона брала участь в посвяченні Катедри у Філядельфії, бенкеті ОДВУ, вечірці КЛК, від якого одержала пам'яткову плякету за свою спортову активність, зокрема в часі тенісових змагань на Союзівці. Вона репрезентувала УНСоюз на святі 50-річчя Церкви св. Миколая в Брукліні, в якому взяв участь Владика Йосип Шмондюк, брала участь в бенкеті на пошану 40-річчя Товариства „Дністер", 361 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, в похоронах бл.п. Т. Лютвиняка, окружних зборах в Ню Йорку, прощанні гол. касира І. Кокольського в Вунсакет, та ін. При тому підмітила, що має змогу частіше допомагати УНСоюзові в його особливих акціях чи потребах В дальшому, навязуючи до пропозицій інж. С. Куропася, підмітила потребу активізувати українське жіноцтво в УНСоюзі, як це було раніше та вказала на заходи, які ведуть до тієї цілі. Потрібно окремих публікацій присвячених союзовому жіноцтву, зокрема жіночої сторінки в „Свободі", слід кожного року три місячні випуски „Трибуни УНСоюзу" присвятити жіночим справам, вшанувати жіночі віча тощо. Теж слід особливою опікою оточити союзову молодь та допомагати студентству стипендіями, яких УНСоюз має замало. На кінці відмітила потребу деяких змін на Союзівці та справу союзового дому для приміщення його головної канцелярії. Після дискусії над піднесиними питаннями, пристоплено до звідомлення гол. предсідника.

СПРАВОЗДАННЯ ГОЛ ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

Гол. предсідник Йосип Лисогір на початку свого звіту подав загальний огляд стану й розвитку УНСоюзу, як у фінансовій, так організаційній й видавничій ділянках. В останніх місяцях, після раніших нарад екзекутиви, не зайшли ніякі помітні зміти. Вигляди на майбутнє залежить передовсім від того, скільки нових членів здобуватиме УНСоюз. Придбати п'ять чи шість тисяч членів в одному році, не дасть сподіваного, швидкого росту. Треба змагати до збільшення нових членів, бо від них залежатиме також ріст фінансовий. Вправді здобуваємо більше на інвестиціях, то водночас зростають видатки. Можна сподіватися, що в цьому році майно УНСоюзу зросте на 1,200.000 до 1,300.000 долярів. Немає потреби зміни дотеперішньої інвестиційної політики. Корисно концетруватися на інвестиціях у першорядних бондах, які приносять прибуток навіть до 6.5%. Є проблема заміни давних, низькоопроцентованих бондів на вищеопроцентовані морґеджі з бонусами, при чому бонуси вирівняли б різницю ціни бондів, вокрема коли б уділяти ці морґеджі в бондах. Схвалено цю пропозицію під умовою, що вона не перечить обовязуючим постановам. В дальшому звіті гол. предсідник інформував, що актуарії УНСоюзу опрацьовують плян нової дивіденди, беручи до уваги деякі зміни, зокрема підвищення суми забезпечення вповні виплачених (пейд ап) грамот, замість виплати дивіденки чеками. Дивіденду передявить до схвалення на останній нараді екзекутиви в цьому році, яка відбудеться при кінці грудня. Звітуючи про стан видавництва гол предсідник підмітив, що „Свобода" дещо збільшила прибуток, але зменшився прибуток з календаря і датків на пресовий фонд. Кошти видавання „Веселки" вдержуються на попередньому рівні, але вона все ще виходить дефіцитово. Щодо „Союзівки" можна сподіватися. що її прибутки в цьому році піднесуться на приблизно 6% й вона принесе около $25,000 чистого прибутку, але ці гроші будуть потрібні на корисні поліпшення. Точніші підсумки діяльности цієї оселі будуть подані на кінцевій нараді екзекутиви в цьому році, але вже тепер можна ствердити, що перед „Союзівкою" стоїть, й то не від нині ділема: або треба збільшити число кімнат, бодай на 40-50. або піднести ціни за побут на ній. Це й буде предметом наради Головного Уряду УНСоюзу в травні наступного року. Ред. А. Драґан запропонував присвятити декілька окремих сторінок „Свободи" „Союзівці", для її ще більшого спопуляризування. Після цього гол. предсідник інформував про заходи для придбання нового приміщення для головної канцелярії УНСоюзу. Пороблено конкретні заходи в Джерзі Сити

СПРАВОЗДАННЯ ГОЛ. РЕДАКТОРА АНТОНА ДРАҐАНА

Гол. редактор Антін Драґан, складаючи справоздання за культурно-видавничу діяльність УНСоюзу, поінформував, що вже виконано рекомендації конвенції щодо публікації англомовного огляду дитячого журналу „Веселка", відновлено вже видавання літературно-мистецького додатку до „Свободи", додається до неї додаткові сторінки, щоб зменшити постійні залеглості в дописах з життя наших громад і закінчено підготову до друку великого збірника-альманаху УНСоюзу п.н. „Золоті Роковини" з нагоди 50-річчя Української Національної Революції та відновлення в її наслідку Української Державности, що припадає в 1967 році. Цей збірник уже в наступному тижні починається друкувати на пресі й буде висланий всім передплатникам „Свободи" в першій половині грудня ц р. Звітодавець окремо інформував екзекутиву про стан підготови до друку другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича.

Над усіми справозданнями відбулася основна дискусія, після якої схвалено приняти до відома всі звідомлення. Тому, що в часі дебат обговорено справи обняті другою й третьою точками денного порядку, гол. предсідник о год. 9 вечора закрив наради інформуючи, що останні наради екзекутиви в цьому році відбудуться в четвер, 29-го грудня 1966 р.

Ярослав Падох
головний секретар

161-ИЙ ВІДДІЛ УНСОЮЗУ В ЕМБРІДЖІ ПОШАНУВАВ СВОГО ЗАСНОВНИКА

Головний радний Андрій Джула вручає золотий годинник - подарунок від УНСоюзу — Антонові Підуфалому, в приявності предсідника Відділу І. Антошака та секретаря П. Роновського.

Ембридж, Па. — 12-го листопада ц. р., члени 161-го Відділу УНСоюзу в Ембриджі пошанували свого основника Антона Підуфалого, на своїх місячних зборах, святочно вручивши йому золотий годинник, який наспів з головної канцелярії УНСоюзу.

Збори відкрив молитвою предсідник Відділу п. Іван С. Антушак, після чого головний радний УНСоюзу і водночас секретар Відділу п. Андрій Джула вручив п. А. Підуфалому золотий годинник, який переслала йому головна канцелярія за його 55-річне членство. А. Джула привітав п. Підуфалого й подав його короткий життєпис Членом УНСоюзу став він 18 жовтня 1906 р. в Піттсбургу. Незабаром після того перенісся жити до Ембридж, де став членом 47-го Відділу, який сполучився з Відділом ч. 276 у 1916 році. В році 1918 А. Підуфалий одержав чартер на свій теперішній 161-ий Відділ, і став його першим секретарем. На тому пості перебув до 31 грудня 1941 року, коли його заступив А. Джула. За співпрацею А. Підуфалого Відділ розвинувся і під цю пору має 523 членів і є другим найбільшим Відділом у Західній Пенсильвенії.

Золотий годинник признав УНСоюз також Венедиктові Вроновському, який на жаль, не міг прибути, тому за нього й для нього годинник відібрав його внук Павло Вроновський мол. В. Вроновський одержав годинник за свою віддану службу УНСоюзові від 1908 року, зразу в Відділі 47, а потім 161 від його початку. Він постійно допомагав у розбудові Відділу. Також його вся родина стала членами УНСоюзу з усіми внуками, правнуками і праправнуками. Після промови А. Джули та вручення годинників зібрані члени гуртом заспівали обом відзначеним членам „многая літа".

Після цієї святочної частини, члени продовжували збори. Схвалено наступні пожертви: на УККА 25 дол. та по 10 дол. на Українсько-американську Радіо - Годину в Пітсбургу, Армію Спасіння і Бівер Ковнті Протитуберкульозне Т-во. Дискутовано пляни, зв'язані з другими змаганнями УНСоюзу в круглях, які відбудуться в Рочестері від 14 до 15 квітня 1967, і з річним різдвяним прийняттям для дітей в суботу 17 грудня ц. р. в приміщеннях Відділу. Також заповіджено чергові збори Відділу на 10 грудня ц. р. о год. 7 вечора, на яких мав бути обраний новий уряд Відділу та ювілейні комітети для відзначення золотого ювілею Відділу, який плянується на 30 вересня 1967 року. Молитвою закінчилися ці працьовиті й водночас зворушливі збори, після яких члени складали вкладки.

Андрій Джула

ВІДЗНАЧИЛИ 25-РІЧЧЯ ПОДРУЖЖЯ ПАНТВА ПАПІЖІВ

Вечір 8-го жовтня був направду приємною несподіванкою для п-ва Галини й Василя Папіжів, яку то заслужено влаштували для них їхні численні приятелі в Союзовому Народному Домі в Дітройті з нагоди їхнього 25-річного подружнього життя.

Будучи присутнім на тому їхньому святкуванні, я хочу додати на цьому місці те, чого не мав змоги сказати тоді, коли були попросили мене, до слова. Не мав я змоги тому, бо щойно пізніше того ж вечора довідався я, що тих кілька сотень людей-приятелів були зійшлись у подвійних намірах: поперше — звеличати їхнє примірне життя й 25-річчя їхнього подружжя, а подруге — віддати їм належну пошану за довголітню й безперервну активну громадську діяльність, яка була і є нерозлучною частиною їхнього життя. Вечір той був, направду, не лише найкращою для них нагородою за їхню громадську працю, але також і взірцевим доказом, що громада вміє цінити тих своїх членів, які працюють для неї безпретенсійно та її розбудовують для майбутніх наших поколінь.

Короткий життєвий шлях п-ва Папіжів не був усталений квітами, бо зараз таки на порозі їхнього спільного життя прийшлось було їм залишати своїх рідних та мандрувати разом із сотнями тисяч подібних їм у „світ за очі" не тому, що відцурались вони тієї своєї рідні й тієї землі, де родились і виростали, але тому, щоб зберегти це своє спільне подружжя, знаючи добре, що вороги, які насильно зі зброєю окупували їхні землі, не були б цього їх спільного життя пощадили!

Мандрівка, а відтак і скитальське життя не було привітним для них, як і для інших. Та вони не попадали в зневіру, але разом із иншими людьми завсіди включались у таку працю, яка допомагала зберігати скитальські громади в бодрому настроєві до того часу, поки не пощастить їм діждатись кращої судьби й долі.

З приїздом п-ва Папіжів до ЗДА вони знову активізують себе в громаді. Пан В. Папіж у Метрополітальному УККА в Дітройті, як його секретар, а згодом, як активний діяч Окружного Комітету Відділів УНСоюзу з осідком у місті Дітройті, а пані Галина в репрезентативному хорі цього міста.

Тихий і безпретенсійний п. В. Папіж із педантичністю завсіди виконує прийняті обов'язки. Громадську працю ставить він на перше місце й такі самі вимоги ставить він і до тих, з якими співпрацює. І якщо праця Окружного Комітету Відділів УНСоюзу з осідком у Дітройті мала успіхи в розбудові новими членами Відділів, то в цій праці і є також заслуги таких активних діячів, яким і є п. В. Папіж! Тому хай і буде мені вільно це ствердити в 25-річчя їхнього подружнього життя.

Не справедливо було б, коли б я, пишучи про Ювілей п-ва Папіжів, не згадав, бодай кількома словами і про Комітет Підготови цього Ювілею. Вони, оці добрі люди, не тільки що зуміли зберегти цю підготову в таємниці перед Ювілятами, повідомляючи таку масу людей, але зуміли також і гостити їх так, як колись у давнині гостили в нас в Україні своїх гостей!

Закінчення цього Ювілею було гідним до наслідування іншим, бо передано суму $300. Комітетові Допомоги Українському Унівирситетові, в якій і є $100, що їх жертвували п-во Папіжі. Саме й тому ми називаємо той вечір гідним ювілеєм п-ва Папіжів. Щасти Вам, Боже, п-во Папіжі, діждатись золотого Ювілею!

Вол Гірняк

УСПІШНЕ ЗАКІНЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПОЇЗДКИ

1-го листопада головний радний і обласний організатор УНС-зу п. Василь Дідюк закінчив майже чотиритижневу організаційну поїздку у північній Канаді, відвідавши Судбури, СУ Сен Мері, Кіркленд Лейк. Руан - Норанда, Тимминс і Капускейсінґ.

Пан В. Дідюк стверджує, що поїздка була успішною та конечною, та за допомогою секретарів, голів і членів управ, а часто і ширшого громадянства, увінчалась надзвичайними, в кожному напрямку, успіхами.

Спільні засідання управ, ширші сходини членства з громадянством, зустріч із представниками наших церковних і світських організацій, радіовиступи і т. п., оживили і спопуляризували ідеї УНС ще краще. Слово цілий час холодна канадійська північ жила гарячими щиро - українськими ідеями — Українського Народного Союзу.

За щиру співпрацю, допомогу, товариськість й вирозуміння, всім які так, чи інакше допомагали головному радному і обласному організаторові в розбудові УНС, ми в його і в свойому імені складаємо щиру подяку. Ми віримо, що співпраця наша буде довгою і успішною, а започаткованy працю закликаємо вести далі до ще кращих успіхів. Віримо, що на нових місцях в скорому часі постануть нові відділи, в яких буде згуртовано велике число нових членів.

ВІДДІЛОВІ СЕКРЕТАРІ, ОРГАНІЗАТОРИ Й ДЕЛЕҐАТИ!

Допоможіть досягнути нашу мету на 1966 р.! Можете це виконати, якщо:

1. Виконаєте свою річну квоту;
2. Придбаєте бодай 10 членів, щоб дістати ювілейно-конвенційну відзнаку;
3. Поширите поміж членами відділу й нечленами нові грамоти, Акцидентову і Термінову;
4. Подбаєте, щоб члени відділу підвищили своє забезпечення.

СОЮЗОВІ ОКРУГИ!

Допоможіть досягнути організаційну мету УНСоюзу на 1966 рік! Можете це виконати, якщо:

1. Допильнуєте, щоб всі відділи Округи виконали свою квоту;
2. Подбаєте, щоб ні один відділ Округи не оставсь без нових членів; пригадуйте їм це та допомагайте в потребі;
3. Старайтеся здобути першенство поміж Округами, а з ним одну з трьох почесних плякет УНСоюзу за 1966 рік;
4. Старайтеся, щоб у вашій Окрузі було якнайбільше осіб, які одержують ювілейно-конвенційну відзнаку, придбавши бодай 10 членів.

- ВСТУПІТЬ У НОВИЙ РІК
- З УПОРЯДКОВАНИМ ЖИТТЄВИМ
- ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ!

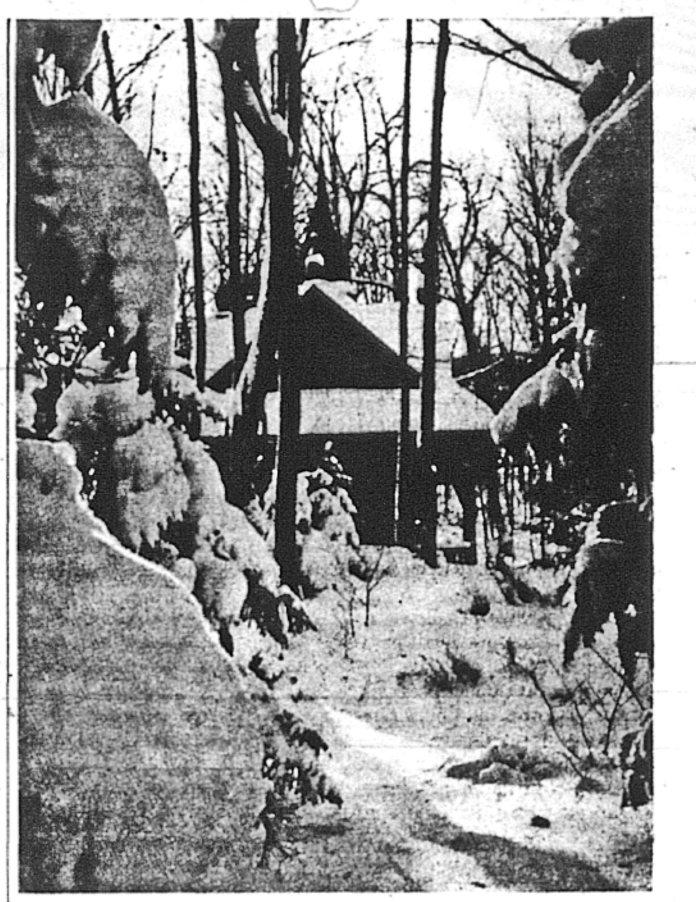

СОЮЗІВКА

ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

РІК І. ГРУДЕНЬ 1966 Ч. 1.

В тиху ніч, Святу Ніч
на Союзівці . . .

Иосип Лисогір

НАША СОЮЗІВКА

Союзівка, мальовнича виховно-відпочинкова оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля містечка Кергонксон, стала сьогодні такою самою складовою частиною життя-буття української громади в Америці, як нею є й сам Український Народний Союз, „Свобода" та всі інші наші установи, що видержали „пробу життя". З тією тільки різницею, що ця оселя, Союзівка, здобула собі право громадянства та стала одною із найбільш атракційних складових частин нашого стану посідання та нашого життя і розвитку далеко швидше, ніж будь-яка інша установа. Це тільки доказує, що вона справді була на потребу та що вона заповняла пекучу прогалину в нашому житті.

Сьогодні Союзівка є вже устабілізованою та динамічною установою сама по собі. Що більше, вона стала поняттям, про що свідчить факт, що сьогодні якщо вже не „союзівками" то іншими „івками" називають майже всі наші інші вакаційні оселі. А довкола Союзівки починає, як за помахом якоїсь чарівної палички, рости і виростати вже навіть не українська громада, а українська „околиця". Там, де ще якихось десять років тому ніхто з місцевих поселенців не чув і, можливо, не знав, що існують Україна й українці, сьогодні роїться від українських назв і ці українські назви належать до найпопулярніших. Навіть найбільші і найдавніші готелі і оселі в тій околиці, завдяки Союзівці, тільки з увагою і пошаною та з нескриваним подивом відносяться до того українства, що його Союзівка в тій околиці репрезентує.

Між іншим, у літніх місяцях, під час сезону, сама Союзівка затруднює більше осіб, переважно студентів, ніж Головна Канцелярія УНС і В-во „Свобода" разом взяті. Пересічно 60 студентів коледжів і університетів з усіх частин ЗДА і Канади виконують прерізні праці-функції, здобуваючи вправу і досвід у самій праці, затіснюючи дружбу між собою та перебуваючи два місяці в культурній, українській атмосфері та обстановці, що може на ціле життя зв'язати їх з українством.

Та це тільки одна сторінка медалі. Головне — то служба, яку Союзівка виконує для нашої громади. Загальне уявлення про це має кожний, хто на цій оселі побував і його може дати коротка хроніка подій і програм на Союзівці впродовж минулого сезону. Союзівка сьогодні — це справді і в кожному відношенні „шматок України на вільній американській землі", — як це окреслив колись сп. п. Дмитро Галичин, попередній гол. предсідник УНС. Американська земля й американські вигоди за американські фінанси створили незрівнянні можливості для розвитку українського життя, українського духа, українського виховання, плекання і розвитку українських традицій. Згадати б, що Союзівка неперевершена своєю здоровою і вибагливою кухнею, традиційною українською й американською, найкращим устаткуванням кімнат та високомистецькими розваговими програмами.

Головним завданням Українського Народного Союзу від самого початку його вже 72-літнього існування була служба й опіка над своїми членами, допомога українському народові, плекання українських традицій, розвиток української культури. Союзівка може послужити живим уосібленням цієї служби. При цьому вона виконує ще й цілий ряд інших завдань, що мають благородний вплив на розвиток нашої громади, на її організацію і творчість. На Союзівці зустрічаються всі наші генерації — сідоголові піонери, їхні народжені в Америці діти, внуки і правнуки, разом з ними проводять свій відпочинок нові поселенці та виховуються в українському дусі їхні нащадки. Тут зустрічаються і всі прошарки нашого суспільства, люди всіх віровизнань і політичних переконань, зустрічаються студенти з учителями й філософами, спортовці і артисти, шкільні діти і найстарші громадяни, зустрічається дослівно вся американська Україна. А відомо, що ніде краще, як в товариській атмосфері вирівнюються розбіжності й суперечності думок і поглядів, цементується громада.

Реєстр і характеристику можна б продовжувати без кінця. Але вже і сказане потверджує гасло, що „нема то як на Союзівці", що ця оселя Українського Народного Союзу є для кожного українця в Америці рідною, „нашою" оселею.

Сподіємося, що ці спеціяльні сторінки Союзівки в „Свободі", що їх друкуватиметься тепер завжди на закінчення минулого і на відкриття нового сезону, будуть вартісним і побажаним реєстром тієї служби, яку Союзівка виконує для членів УНСоюзу та для американсько-української громади і допоможуть цю службу дальше розвивати і ще ширше розгортати. На це Союзівка має всі дані: прекрасне положення, всі устаткування та фахову і віддану адміністрацію, повну увагу Головного Уряду УНСоюзу та велику й доброзичливу громаду.

НАШІ ГОСТІ: Первоієрарх Української Православної Церкви в ЗДА Блаженніший Митрополит Іоан Теодорович, відвідав Союзівку в товаристві о. С. Білака в липні 1966 р.

СТАВКА НА МОЛОДЬ

Кожного, хто вперше відвідує Союзівку, приємно вражає, що на цій нашій оселі так багато молоді! Це зокрема кидається увічі під час т. зв. „довгих вікендів", наприклад „Свята Праці", коли тут відбувається традиційний уже Тенісовий Турнір, плавацькі змагання та інші підприємства, які притягають маси молоді. Те саме можна сказати про щорічну церемонію вибору міс Союзівки, яка, звичайно, відбувається в половині вересня і закінчує літній, вакаційний сезон. Цей день без переборщення можна назвати „Святом Української Молоді", що „окупує" тоді вцілості Союзівку та всі її влаштування, від тенісових кортів по танцювальну плятформу, від їдальні по купальний басейн.

Інша справа, що так Управа Союзівки, як і добрий приятель молоді, Батько-Союз, стараються дати щось цій молоді, піти їй на зустріч. Саме для розваги й дозвілля молодого покоління вкладено такі великі кошти в будову великого, модерного басейну, тенісових кортів та інших спортових площ, плятформи для танців, концертової залі клюбу „Веселка".

По цій самій лінії йде культурно-мистецька „політика" Управи Союзівки, яка намагається притягнути до участи в концертових чи розвагових імпрезах якнайбільше число молоді, чи то молодих, талановитих солістів, чи цілі ансамблі — хорові, танцюристів, бандуристів та інші. Немалу ролю в ділянці освідомлення й національного виховання нашої молоді відограють щорічні Курси Українознавства на Союзівці. І хоч Батько-Союз щорічно до них докладає, проте цей вклад гроша, труду і праці оплачується, як то кажуть, сторицею.

„Наша ставка на молоду генерацію", — писала „Свобода" в числі з 23-го червня ц. р., в котрому була надрукована цікава розмова з управителями „Союзівки", Данилом Слободяном і Володимиром Квасом. — „На кожний пост, де тільки можна заступити звичайного робітника, приймаємо студентську молодь, — читаємо далі в цьому інтерв'ю. — „У нас працюють молоді хлопці і дівчата майже з усіх стейтів Америки, навіть з далекої Флориди, чи Мінесоти. Першенство даємо членам Українського Народного Союзу та цим молодим людям, що активні в українських молодечих організаціях . . . . Працюючи на Союзівці, ці молоді люди мають нагоду не лише придбати гроші на дальші студії, але й провести літо в рідному середовищі, в українській атмосфері. Нам приємно ствердити, що коло двох тисяч нашої молоді скористало досі з цієї нагоди. . .

Кожний хто мав нагоду цього літа, чи попередніх років, бачити цю нашу молодь під час праці чи на дозвіллі, захоплюватись її мистецькими продукціями на сцені, той з чистою совістю може сказати, що ставка на молодь, це такий „бизнес", що **всім** нам оплачується!

ТРИ УКРАЇНСЬКІ ГРАЦІЇ (з-права до ліва): Мішель Метрінко, міс ЗДА на 1963-ий рік, Марія Рибчук, міс Гемісфери на 1965-ий рік, і Маріянна Сухенко, міс Союзівка 1966-го року.

ГОСТІ З ГОЛЛІВУДУ: фільмові актори українського роду Майк Мазурки (Михайло Мазуркевич) і Джек Паленс (Володимир Палагнюк) відвідали Союзівку 17-го вересня 1966-го року.

НАША ПАРОХІЯ

Управа Союзівки завжди дбала за те, щоб гості й відвідувачі, попри відпочинок і відсвіження для тіла й ума, мали також запевнену релігійну опіку на час свого перебування на цій оселі. Попередніми роками стемфордські Владики, спершу Преосвященний Кир Амврозій, опісля Преосвященний Кир Йосиф, присилали священиків на відправу Служби Божої в неділі й свята. Цього року, з огляду на досить велике число українських католицьких родин, які осіли в околицях Союзівки, Преосвященний Кир Иосиф установив парохію Пресвятої Трійці, з осідком у Кергонксоні. Ціль установлення парохії є не тільки дбати про нормальне релігійне життя і виховання нової громади, яка створилася поблизу Союзівки, але також забезпечити духовну опіку для постійно зростаючого числа гостей, що проводять вакації в цих околицях.

Парохіяльне життя зосереджується під час літнього сезону і поза сезоном на Союзівці, що взагалі є центром українського життя цілої околиці. До часу збудовання власної церкви, парохія вживає каплиці св. Володимира на Союзівці.

Таким чином, попри інші користі, які Союзівка приносить для українців в Америці, вона також причинилася до створення нової нашої церковної громади.

о. Любомир Гузар
парох

ВІНЧАННЯ НА СОЮЗІВЦІ

ХРОНІКА СОЮЗІВКИ

В цьогорічному сезоні Союзівка започаткувала свою активність ранньою весною і „на весело", тобто весіллям. Впродовж двох весняних місяців тут відбулося 7 вінчань і два з'їзди, в такому порядку:

30 квітня: вінчання Ірени Козак з Ігорем Мохом.

7-8 травня: З'їзд Т-ва „Гуцульщина".

14-15 травня: вінчання Дзвінки Барагура з п. Бриковичем.

21 травня: вінчання Тамари Скоробогатої з Ігорем Троньом.

29 травня: вінчання Роми Бойчук з п. Черником.

4 червня: вінчання Камілі Гук з п. Смородським.

11 червня: вінчання Зірки Заремба з п. Филипчаком.

17, 18, 19 червня: Конвенція Українсько-Американських Ветеранів.

29 червня: вінчання Богдани Зеневич з Володимиром Кульбою. Відкриття літнього дитячого табору для хлопців.

„Великим вікендом" з нагоди Свята Американської Незалежности (4-го липня) розпочався літній сезон. Тут подаємо хроніку наших суботніх та недільних імпрез, що відбувались на Союзівці, у великій концертовій залі „Веселки".

2 липня: квартет „Верховина" з Торонта, під мист. керівн. Оленки Глібович у складі: Галя Юник, Женя Котиш, Віра Іваненко, Віра Байрак, при фортепіяні Стефа Жовнір-Клос. Програму розпочав „заспівом" квінтет Союзівки.

3 липня: виступ оперового співака Василя Мельничина, в супроводі д-ра Ігоря Соневицького. В другій частині програми: танцювальний ансамбль ОДУМ (Філядельфія) під проводом Зої Граур і Тамари Федоряка.

3 липня мали на Союзівці свою зустріч колишні в'язні польського концентраційного табору в Березі Картузькій.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Рома Романюк, міс Союзівка на 1967 рік

ЛІСНИЦЬКА КОЛЯДКА

Народився Ти в нас
У колибі лісній
У затишші ялиць,
В сніговії рясній.
Радуйся, лісе, Син Божий
в нас народився!

Колисали Тебе
Лісовії вітри
І з поклоном Тобі
Перші звірі прийшли.
Радуйся, лісе . . .

Забавляли тебе
Вілочки шишками
Присипляли Тебе
Синички піснями
Радуйся, лісе . . .

В напослідку Тебе
Лісники віднайшли
Тобі перші з мирян
Там поклін віддали.
Радуйся, лісе, Син Божий
в нас народився!

Микола Новіна.

СОЮЗІВКА В ЗИМОВОМУ СЕЗОНІ

На Союзівці, як у календарі: весна чергується з літом, по осінньому сезоні приходить зимовий. І хоч він не такий гомінкий, багатолюдний, як літній, проте саме в зимовому сезоні ця оселя Українського Народного Союзу має особливий чар і принаду.

Різдво Христове на Союзівці належить до незабутніх переживань! Гірська природа, урочиста задумливість лісу, стрункі смерічки, і ялинки, закутані в снігові кожухи, створюють незабутній настрій і атмосферу, — „нагадують Різдво в Рідному Краю", така загальна опінія відвідувачів, навіть таких, які ледве-ледве пригадують собі Україну.

Поскільки Союзівка респектує однаковою мірою новий і старий календар, святковий сезон триває тут декілька тижнів. Отож є два Свят-Вечорі з дванадцятьма традиційними українськими стравами, є дві Маланки, дві Водохреці. По-традиції Український Лещетарський Клюб („КЛК") влаштовує тут свою новорічну Зустріч, Американсько-Українські Ветерани — „Зимовий Карнавал". Союзівка наповняється радісним гомоном, сміхом, гомін колядок з радіорепродуктора переплітається з принагідними концертовими продукціями гостей. Всі будинки і кімнати огрівані — немає чого боятись морозу чи завірюхи, а знаменита, як завжди, кухня Союзівки спеціяльно тоді старається вдоволити гостей.

Ці щорічні святкування з'єднали Союзівці багато друзів та прихильників з ближчих і дальших околиць, а Батькові - Союзові придбали чимало нових членів. Проводять тут свої Свята наші професіоналісти з родинами, часто з тут уже народженими дітьми і внуками, також особи самітні, які саме тут, під час Різдва Христового, знаходять теплу, родинну атмосферу, за котрою так часто тужать.

Союзівка так розташована, що просто гріхом було б не використати її природних „ресурсів" для зимових спортів. Тим-то процвітає тут лещетарство, санкування, їзда на ковзанах, а в мисливському сезоні тут пробують щастя і частенько мають гарні успіхи наші „ловці-молодці". В цьому році, наприклад, всміхнулася ловецька фортуна братам Михайлові і Миколі Починкам, які в той самий вікенд вполювали кожний по росохатому оленеві.

Все ж таки найбільшою зимовою атракцією Союзівки є лещетарство. Союзівка має власний лещетарський з'їзд із витягом линвою, 650 стіп довгим, для початкуючих аматорів цього спорту. Щодо заавансованих лещетарів, управа тієї оселі договорилася з довколишніми американськими „центрами", щоб вони обслуговували наших гостей за зниженою оплатою. Для любителів їзди на ковзанах зроблено гарну ковзанку коло павільйону „Ворохта".

В зимовому сезоні часто відвідують Союзівку наші спортові клюби, організації молоді, як КЛК, пластуни, студенти тощо. Приїжджають також батьки з діточками, що їх потім тяжко відорвати від саночок чи забрати з ковзанки. Для них малят, Союзівка зимою — це справжній, білий рай!

Так зимою чи літом, весною чи восени, Союзівка з тим магнетом, що притягає старших і молодших, батьків, дітей і внуків. У кожній порі року, кожний знаходить тут відпочинок, розвагу, дозвілля. Недаром репортер нюйорського щоденника „Дейлі Нювз" зарахував цю оселю Українського Народного Союзу до п'яти найкраще вивінуваних готелів-ресортів у цьому районі Кетскильських гір.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ щиро вітаємо всіх наших ВШановних Гостей, Симпатиків, Приятелів, Працівників Союзівки, Членів і Урядників Українського Народного Союзу, бажаємо усього добра-щастя та найкращих успіхів у наступному, 1967 році!

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

За Управу:

Володимир Квас *Данило Слободян*

ХРОНІКА СОЮЗІВКИ

(Закінчення зі стор. 5-ої)

9 липня: концерт баритона Нюйоркської Метрополітальної Опери, Андрія Добрянського (при фортепіяні Джейн Дорнеман) і балерини Тамари Вожаківської.

10 липня: авторський вечір Оксани Рудакевич, у супроводі Ярослава Пінота-Рудакевича і Волод. Гентиша. Вступне слово ред. Богдана Кравцева.

16 липня: вечір пісні і танку, при участі Маріянни (міс Союзівка на 1966 р.) і Катрусі Сухенко та квінтету і танцювального ансамблю Союзівки. Перед концертом відбулося відзначення Тижня Поневолених Народів. Коротке слово сказав головний предсідник УНС, Иосип Лисогір, деклямували студентки Л. Капшученко і О. Пащак. Того ж дня відбулося закриття літнього табору для хлопців. і відкриття табору для дівчат.

17 липня: год. 3 - 5 попол. виставка дереворізів відомого українського маляра-графіка, Якова Гніздовського. В год. 8.30 доповідь мистця Я. Гніздовського та показ роблення дереворізу. Вечір відкрив ред. Богдан Кравців. Дереворіз розльосовано в користь фонду будови церкви св. Тройці в Кергонксоні.

23 липня: виступ танцювального ансамблю СУМА „Лиман" з Пассейку під проводом Романа Стеткевича і молодої співачки Зореслави Дерлиця з Ню Йорку. При фортепіяні Юлія Міллер.

24 липня: капітан Микола („Гоко") Кравців з Вест Пойнту читав доповідь про цю славну військову Академію. Доповідь була ілюстрована фільмом з життя Академії.

30 липня: „Веселий Вечір'" при участі молодих талантів: О. Головацького, Тараса, Анелі та Михайла Шкварків з Пассейку.

31 липня: год. 3-5 пополудні виставка картин Любослава Гуцалюка. В год. 8.30 доповідь мистця Л. Гуцалюка про напрямки і стилі в малярстві з показом малювання олійної картини, котру розльосовано в користь фонду будови церкви св. Тройці.

В днях 30-31 липня відбулися на Союзівці тенісові змагання за першенство Союзу Українсько - Американських Спортових Товариств Сходу.

6 серпня: Торонтський вечір пісні і гумору у виконанні Стефи Федчук, Богдана Климкевича, Володимира Довганюка („Гриць Зозуля") і Стефи Жовнір-Клос (фортепіяно). Закриття дівочого табору, що проходило під знаком ювілейного року Івана Франка.

7 серпня: доповідь о. Любомира Гузара про Другий Ватиканський Собор, його постанови і значення. Після доповіді відбулася дискусія.

8 серпня: відкриття 13-их Курсів Українознавства.

13 серпня: концерт Квартету Бандуристів під проводом проф. Романа Левицького, в складі: Р. Левицький, І. Івашко, В. Юркевич, М. Біленький. Концерт був переплетений танковими продукціями працівників Союзівки (хлопців і дівчат)

14 серпня: від год. 3-ої пополудні виставка картин мистця й карикатуриста Едварда Козака-Ека. Год 8.30: „Еко про себе". Розповідь мистця про окремі епізоди з його життя і творчости, ілюстровані малюнками й карикатурами. Вечір відкрив проф. Іван Задорожний, коротке слово сказав ред А. Драган. Льосування картини, подарованої Еком на фонд будови церкви.

20 серпня: концерт відомої української співачки Марії Лисогір (сопрано) і скрипаля Рассела Венке. При фортепіяні Оля Дмитрів.

21 серпня: літературний вечір Івана Керницького (Ікера) і Миколи Понеділка, вступне слово ред. А. Драгана.

27 вересня: вечір у пошану Івана Франка. Святочне слово проф. Романа Смаль-Стоцького. Концерт у виконанні курсантів українознавства і працівників Союзівки: деклямації, виступи хору і двох ансамблів юних бандуристів, під проводом проф. Романа Левицького. Танцями аранжував Володимир Бакад.

28 серпня: мистець Олександер Климко доповідав про оформлювання театральних і фільмових декорацій і телевізійного тла, ілюструючи свою доповідь проєктами виконаних ним декорацій. Вечір відкрив ред. Богдан Кравців.

1 вересня: закінчення 13-тих Курсів Українознавства, з концертовою програмою у виконанні курсантів.

3 вересня — „Свято Праці". Вполудне відкриття виставки гуцульської народної творчости і виробів Івана Лилика (в залі бібліотеки). Год. 8.30: концерт оперової співачки Галини Андреадіс, при фортепіяні д-р Ігор Соневицький. Іван Керницький (Ікер) читав свої фейлетони. Виступи танцювального ансамблю Союзівки. Відкриття Тенісового Турніру і плавацьких змагань.

4 вересня: продовження Тенісового Турніру, — з уваги на дощ, на 6-ох закритих кортах, що їх винайняв УНСоюз. Год. 8.30: оригінальний „Гуцульський вечір", при участі артистів Лізи Шашаровської-Чепіль та Івана Самокишина. При фортепіяні д-р І. Соневицький. В програмі взяли участь гуцульські трембітарі, „троїсті музики" і танцюристи Гуцульського осередку ім. Олекси Довбуша в Боффало, під проводом Михайла Бельмеги. В перерві роздача нагород і відзначень переможцям у плавацьких змаганнях.

5 вересня: фінали Тенісового Турніру, закінчення змагань, роздача нагород.

10-11 вересня: турнір відбиванки за Чашу Союзівки.

17 вересня: Осінній Союзовий фестин і вибір міс Союзівки. Год. 8.30 вечором: виступ танцювальної групи СУМ „Полтава" з Монтреалю під керівництвом Віктора Гладуна. Оригінальні виступи голлівудських артистів Джека Пеленса і Майка Мазуркі. Вибір міс Союзівки на 1967-ий рік при участі голлівудських гостей; міс ЗДА на 1965-ий рік — Мішель Мітрінко, міс Гемісфери на 1963 рік, — Марії Рибчук, і міс Союзівки на 1966-ий рік, — Маріянни Сухенко. Майстер церемонії Волод. Гентиш. Льосування картини дарованої мистцем Ол. Климком на фонд будови церкви св. Тройці. Тенісові змагання у подвійних грах („даблях").

1 - 2 жовтня: Товариська зустріч Т-ва Українських Інженерів і Карпатського Лещетарського Клюбу — КЛК. Концертова програма у виконанні квартету „Каравана".

8-9 жовтня: З'їзд пластових жіночих куренів „Перші Стежі" і „Ті, що греблі рвуть".

15-16 жовтня: Осіння традиційна зустріч лікарів, сполучена зі сходинами Психіятричної секції УЛТПА, секції Лікарів Стоматологів і секції Дружин Лікарів. В концертовій частині виступила Христина Боднар (мецо-сопрано) і квартет „Каравана", при фортепіяні Володимир Гентиш. Під час вечері почесним гостем лікарів був Преосвященний Кир Андрій Сапеляк з Арґентини.

29-30 жовтня: товариська зустріч туристичної аґенції Ковбаснюк-Шумейко.

25-26 листопада: Традиційний „День Подяки". Зустріч Ліґи Української Молоді ПА. В мистецькій програмі виступала танцювальна група „Верховина" з Вотерлі і Клявдія Коваль — спів.

В доповненні до суботніх і недільних імпрез слід додати, що в повному сезоні кожного дня тижня на Союзівці „щось діялося":

В понеділок — оригінальна весела імпреза - зустріч „Будьмо знайомі", на плятформі перед клюбом „Веселка"

У вівторок вечором — кіно. Крім американських кінофільмів, великою популярністю глядачів утішався фільм про Союзівку і друга документальна кінокартина „Убивці" про вбивство сл. п. Степана Бандери).

У середу — „Аматорський вечір", з участю працівників Союзівки і гостей — дітей, молоді та дорослих.

В четвер — улюблена наймолодшим поколінням — Ватра. Коли падав дощ, дітям показувано дитячі розвагові фільми (т. зв. „картунас").

У п'ятницю — прощальна забава, при звуках оркестри „Амор". Ця сама популярна оркестра „Амор", з солістом Ігорем Раковським, закінчувала забавою суботні й недільні імпрези. Майстром церемонії (заповідачем) суботніх концертів був маестро Володимир Гентиш, який влучними дотепами й актуальними жартами вміло доповнював програму.

До організації недільних культурних імпрез, що були свого роду новістю, приклав чимало праці проф. Іван Задорожний. Він також провадив церковний хор, організував прогулянки та підготовив дівочий квінтет Союзівки, який настроєвим „заспівом" пера Ікера розпочинав і закінчував кожну концертову програму.

Кожної неділі і свята відправлялися Богослуження в українських католицькій і православній церквах (каплицях).

Капітан Микола („Гоко") Кравців з Військової Академії у Вест Пойнті

Дорогі наші Приятелі, Члени УНСоюзу!

Нашим бажанням було б, щоб ця оселя стала для Вас, як рідна хата! Проводьте у нас Ваше дозвілля, відпочинок, родинні чи товариські зустрічі! Почувайтес, як у себе вдома. Для членів УНС прислуговує 10% знижки.

Управа Союзівки

„Український Пікассо" — маестро Л. Гуцалюк при праці

УНС І СОЮЗІВКА

Могутній ріст УНСоюзу в післявоєнному періоді, що його в поважній мірі треба завдячувати „свіжій крові" як з-поміж народженої в Америці молодої генерації, так і з-поміж післявоєнної нової іміґрації, позначився й цілим рядом нових великих починів в поодиноких ділянках активности УНСоюзу. До найважливіших з тих починів треба зарахувати Союзівку.

Здійснюючи ухвали кількох конвенцій та річних засідань Головного Уряду, зо-Союз в 1952-му році закупив за 70.000 долярів велику посілість в Кетскельських горах біля містечка Кергонксон в стейті Ню Йорк, у віддалінні яких 100 миль від головної канцелярії УНС. До того часу мало хто з українців навіть в Ню Йорку чував про таку місцевість, а сьогодні навряд чи є багато таких українців, зокрема в ЗДА і Канаді, які цієї оселі не знали б, або бодай про неї не чули. Розбудована коштом понад пів мільйона долярів нових інвестицій, ця оселя стала головним осередком виховного і товариського життя зокрема в літньому, вакаційному сезоні. Під час двох вакаційних місяців, липня й серпня, на Союзівці щороку відбуваються курси українознавства для молоді, що їх уже відбули сотні студентів, як також табори для дітей. Кожного тижня в суботу відбуваються в літньому сезоні культурні імпрези, в програмах яких взяли вже участь наші найвидатніші мистецькі й культурні сили. Стилева українська католицька каплиця й капличка для українців православного віровизнання заспокоюють релігійно - духовні потреби гостей і студентів та дітей під час сезону. Український характер оселі підкреслюють поставлені там в 1957-му році пам'ятник Тарасові Шевченкові, у виконанні світової слави різьбаря Олександра Архипенка, та поставлений в 1963-му році пам'ятник гетьманові Іванові Мазепі, у виконанні видатного мистця - скульптора Сергія Литвиненка. Союзівку, розвиток якої треба в великій мірі завдячувати її управителям Данилові Слободянові та Володимирові Квасові, оправдано називають „шматком України на вільній американській землі". В останніх роках почала наладнуватись справа влаштування на цій оселі окремого приміщення для старшим віком членів УНСоюзу.

ЗУСТРІЧ МИСТЦІВ: під час мистецького вечора Я. Гніздовського, зустрілись на Союзівці такі видатні мистці (читай зліва): Любослав Гуцалюк, Богдан Доманик, Едвард Козак-Еко, Леонід Мол-Молодожанин і Яків Гніздовський.

СОЮЗІВКА НА СРІБНОМУ ЕКРАНІ

Упродовж цьогорічних вакацій тисячі ентузіястів 10-ої Музи захоплено оглядали повнометражний, кольорово-звуковий кінофільм „Наша Союзівка", присвячений оселі Українського Народного Союзу. Кінофільм випродукував у цьому році, коштом УНС, знаний кінорежисер Ярослав Кулинич, за сценарієм Івана Керницького. Музичне оформлення д-ра Ігора Соневицького, текст начитували артисти „Нового Театру", Оля Кириченко та Ігор Шуган.

Фільм поділяється на дві частини: перша запізнає нас із щоденним життям та побутом на Союзівці на протязі цілого року, друга показує активність й досягнення різних українських професійних, культурно - мистецьких, спортових чи молодечих організацій, клюбів, ансамблів, які влаштовують на Союзівці свої конвенції, з'їзди, товариські зустрічі, спортові турніри тощо.

Не дивлячись на деякі технічні недотягнення, фільм „Наша Союзівка" є повноцінним документом і яскравою ілюстрацією того, яку важливу ролю відіграє Союзівка, ця літня столиця Американської Уккраїни, в житті нашої громади, а, зокрема, чим вона є для тутешньої української молоді. (к)

Союзівка в сатирі і пародії

ПІСНЯ ПРО ДОКТОРОВУ

(Співати на нуту: „Наша пані цісарева"...)

Наша пані докторова
З самої „Свободи"
Поїхала ся купати
В Союзові води.

Одягнула на фігуру
Костюм квітчастий,
Що складався не з одного
Але мав дві части.

Ледве влізла до басейну
І штрикнула в воду,
Вже ся зрада готовала
На прекрасну вроду!

А що цей „піс" називати
Єсть річ неприлична, —
Хай же буде це від нині
Тайна історична!

Якийсь кальвін нехрещений
З самого Ню Йорку
Взяв, насипав до басейну
Забагато хльорку!

„Ой! — скрикнула ясна пані,
Страх м'я обгортає,
Бо мій костюм купельовий
Хльорок роз'їдає!"

Так трагічно, прошу панства,
Купіль ся скінчила:
У двох „пісах" влізла в воду,
В однім вилазила...

(Папай, „Лис Микита")

СОЮЗІВКА КРІЗЬ ЕКОВІ ОКУЛЯРИ

Відкривається нагробник на могилі „Чемному"...

ДІВЧАТА, ЯК МАКІВ ЦВІТ... На Союзівці працюють кельнерками молоді студентки, які мають нагоду не лише заробити гроші на свої студії, але й провести літо в рідному середовищі, в українській атмосфері.

З НАШИХ БУДНІВ

ДИПЛОМАТИ НА СОЮЗІВЦІ

Несподівана візита двох підсовєтських поетів-дипломатів, Івана Драча і Дмитра Павличка на Союзівці мусіла викликати, само собою розуміється, багато здогадів, сумнівів, а то й, можна сказати, деякої підозри. Знаний політичний аналіст Союзівки, пан Берізка, склав у зв'язку з цим випадком таку заяву: „Щось у тому всьому мусить бути, але не знати — що?"

Треба припускати чи радше здогадуватись, що ця оселя Українського Народного Союзу зайняла таку важливу позицію в житті української діяспори, що вона стала вже сіллю в оці нашого відвічного ворога — Москви. Це ж недавно, може два роки тому, у львівському журналі „Жовтень" появилась лайлива, як звичайно, стаття-атака на політичну еміґрацію, в котрій присвячено „теплу" увагу також і нашій Союзівці, називаючи її „осиним гніздом української контрреволюції".

Відав товариш Білоколос, маючи під рукою таких зручних дипломатів, як Драч і Павличко, задумав вислати їх на розвідку, щоб наочно переконалися, як це „осине гніздо" виглядає... Мусимо однак сказати, що товариші-поети вибрались туди не в пору, тобто в пізню осінь, коли всякі гнізда порожніють. Треба було їм відвідати цю оселю під час Осіннього Союзового Фестину і вибору місс Союзівки на 1967-ий рік, коли тут відбувся кількатисячний злет української молоді з Америки і Канади! Тоді вони щойно губу розявили б з дива, заходячи в голову, — звідки, все ж таки, береться тут стільки тієї контрреволюції, та й ще такої добірної, вродливої?

Належить до доброго тону чи традиції зробити собі знімку на Союзівці, коли не під пам'ятником Тараса Шевченка, то Івана Мазепи. Один з управителів Союзівки, пан Квас, теж із біса хитрий дипломат, старався так поманеврувати, щоб запровадити землячків до павільйону „Київ". А йдучи до „Києва", відома річ, хочеш того, чи не хочеш, мусиш обтертися об пам'ятник Іванові Мазепі, роботи сл. п. скульптора Сергія Литвиненка, — теж, значить, тяжкого „ворога народу"...

Треба було бачити спантеличені міни Драча й Павличка, коли раптом, з-поміж дерев, виріс перед ними постумент славного гетьмана! В одному моменті здавалося, що хлопці дремнуть в ліс, і їх супровідник, п. Антін Шумейко, зажурився на не жарт, щоб, бува, його підопічні, тікаючи з Союзівки, не забрели на оселю СУМА, де стоїть же ще страшніший для них монумент Героям.

Звичайно, в такій ситуації, пан Квас і не пробував намовляти гостей з Києва, щоб сфотографувалися під пам'ятником Мазепи, як це, наприклад, зробили не так давно гості з Голлівуду— Джек Пеленс і Майк Мазуркі. А пан Данило Слободян відпровадив пана Кваса на сторону і сказав:

— Велл, я даю їм ще останню шансу, щоб переконатися, чи є в них крихітка українського серця і душі: побачимо, що вони замовлятимуть на обід! Ти пригадуєш, Джека Пеленса і Майка Мазуркі?.. Оце мені справжні українці! Як присілися до вареників, годі було їх відорвати!

— І строщили мені діжку капусти та весь запас ковбаси, — похитав головою пан Квас.

Після обіду, пан Данило спитав, пихкаючи люльку:

— Ну, що їли наші дипломати?.. Вареники?.. Ковбасу?..

— Стейки, — скривився пан Квас, а пан Данило лиш махнув рукою і сказав:

— Пропала надія!

Ікер

ЮВІЛЕЙНІ ФРАНКІВСЬКІ СВЯТКУВАННЯ І ПРОТЕСТ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

Українська спільнота в Бельгії віддала шану Великому Каменяреві України, влаштовуючи в його честь центральну святочну Академію в місті Льєж, в неділю 6-го листопада.

На програму Академії склалися пісні й декламації, переважно з творів Ювіляра у виконанні оперного тенора Мирослава Скалі-Старицького і солісток його Студії, сумівок, Одарки Андріїшин і Уляни Чайковської з Парижу. Мішаний хор „Боян" під керівництвом інж. К. Гайдамахи виконав кілька патріотичних пісень. Деклямували: Віра Лавриненко, Іван Івасюк і юнацка Качинська.

Вступне слово мав голова ... в особливий пособ вшанували Івана Франка, посвячуючи його імени набуту Оселю для українськоі молоді, назвавши її Франкополе. Доповідь „Іван Франко — духовий провідник українського Народу" виголосив мгр О. Коваль, а заключне слово з подякою для виконавців сказав о. Ген. Вікарій, шамбелян Г. Фуканчик.

Вся програма пройшла на високому мистецькому і ідейному рівні, залишивши в учасників нестертий слід глибоких вражень.

На закінчення прийнято через аклямацію резолюції, змістом яких є протест проти найновіших переслідувань і нагінки на діячів Ювілейного Комітету о. д-р Б. Курилас ЧНІ, підкреслюючи те, що українці в Бельгії культури і слова в Україні. На резолюціях присутні складали свої підписи. Протестна акція триває і по закінченні з відповідними листами буде передана до рук бельгійських і міжнародних компетентних чинників.

Ювілейний Комітет.

Балтімор, Мериленд
„НАЙКРАЩІ ХЛОПЦІ З ДИВІЗІЇ"

(кб) — 4 грудня відбулася в нашому місті вистава музичної комедії, авторства Олега Лисяка „Найкращі хлопці з Дивізії", яку дав „Театр у П'ятницю" з Філядельфії. Спонзорував її місцевий відділ УККА і СУА. Актори — виконавці: Богдан Паздрій, Марія Лисяк, Юлія Шашаровська, Володимир Карп'як та Володимир Шашаровський своєю знаменитою грою відразу захопили глядачів. Музичний супровід був у певних руках п. Зої Маркович.

Численна публіка, що заповнила простору залю міської школи, нагородила рясними оплесками виконавців і автора, якого виклика на сцену. Гарну китицю живих квітів вручили ансамблеві молоденькі учениці Школи Українознавства, Лариса Соломаха та Ліда Сушко. Вистава мала повний успіх. Вона дала глядачам можливість налюбуватися рідним театральним мистецтвом, пережити присмні й зворушливі хвилини та перенестися думками в минуле, яке не одному з поміж приявних, колишніх дивізійників, доводилося особисто переживати. Молоді, вже тут народжені, вистава теж припала до вподоби. Голові Відділу УККА, д-р Дмитрові Коструб'якові належиться признання за його заходи спровадити цей театр до Балтімору.

К. Б.

ПОСТАНОВИ ОБ'ЄДНАННЯ ПЕДАГОГІВ І ПИСЬМЕННИКІВ

(Про обов'язкові шкільні лектури, книжкові Свят-Миколаївські дарунки і книжкові нагороди пильности в Рідних Школах)

Проблема українського релігійно — національного виховання, — це проблема нашої лектури — книжки дітям і молоді.

Лектура — книжка, яку дає нашим дітям Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, її продукція і поширення не мали досі безпосереднього пов'язання з нашим рідним шкільництвом, а справа обов'язкових лектур у наших Рідних Школах досі не устійнена.

В місяці жовтні 1966 р. відбулася в Торонті спільна нарада Головних Управ ОУПК — Об'єднання Українських Педагогів Канади і ОПДЛ — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури під проводом проф. З. Зеленого, у висліді якої вирішено:

1) ввести як невідмовну виховну конечність у наших Рідних Школах найменше дві обов'язкові шкільні лектури кожного року в кожній клясі.

2) Створити окрему комісію для вибору лектур з дотеперішних видань ОПДЛ і запланування чергових видань таких обов'язкових лектур.

3) нагадати рідношкільному вчительству та й батькам спільний обіжник-заклик 1964 р. Шкільної Ради УКК, ОУПК і ОПДЛ про Свят-Миколаївські і різдвяні дарунки дітям обов'язково в формі рідної книжки та про обов'язкові книжкові пам'ятки-нагороди всім рідношкільним дітям при роздачі шкільних свідоцтв на закінчення шкільного року.

Вслід за цією нарадою відбулася 2 листопада ширша нарада Управителів і Представників Рідних Шкіл, скликана спільно ОПДЛ і Шкільною Референтурою Комітету Українців Канади у Торонті, де схвалено зразу реалізувати постанови про обов'язкові шкільні лектури і Свят - Миколаївські книжкові дарунки і нагороди пильности в місцевих Рідних Школах.

ОУПК і ОПДЛ творять спільну Комісію для спланування і підготови обов'язкових шкільних лектур для кляс Рідних Шкіл, а реалізацію видань проводитиме, як і досі, ОПДЛ. Видання лектур, крім марки „Нашим дітям — ОПДЛ", спільвиматиме ОУПК і, після устійнення, Шкільна Рада УККА.

Реалізація з'ясованих постанов залежить передусім від усього нашого рідношкільного учительства у вільному світі, тому просимо пань (панів) учительок-учителів надсилати ласкаво свої думки, пропозиції, побажання і под. відносно обов'язкових шкільних лектур, їх добору, редакції, потрібної скількости в даних школах і ін., щоб так спільно дійти в праці, яка матиме не тільки важливе виховне значення, але й творитиме основи для розвитку нашої літератури і взагалі культури в умовах життя поза Україною.

Усі письма просимо слати на адресу:

"Nashym Ditiam" — OPDL c/o St. Mary's Credit Union 278 Bathurst Street, Toronto 2B, Ontario, Canada.

Академія 1-го Листопада та Івана Франка у Сан Франсіско

З нагоди роковин 1-го Листопада та з нагоди 50-річчя смерти Івана Франка Відділ УККА в Сан Франсіско влаштував 6-го листопада ц. р. святочну академію. Адвокат І. Чабан, який є співворцем Листопадового Зриву, з'ясував значення Акту Першого Листопада та підкреслив ролю Івана Франка для відродження України. Пані проф. Зіна Панасенко, колишній лектор української літератури у Вищому Науковому Заведенні, з'ясувала ролю І. Франка в українській літературі.

У мистецькій частині програми Жіночий Ансамбль Хору Української Православної Парафії в Сан Франсіско під керівництвом пані Антонінии Шавлач (Наріжньої) та при фортепіяновому супроводі пана Євгена Маслюка виконав три пісні: „Зірвалася хуртовина", „Зоре моя вечірняя" та „Нема тії сили, щоб весну спинила". Син пана Є. Маслюка, Данило Маслюк, виконав на ролі „Солфеджієтто" К. Баха та „Сумну мелодію" В. Косенка. Іван Казай виконав на акордеоні три українські народні пісні. Були теж три декламації. Пані Дарія Черепенко сказала вірш І. Франка „Каменярі", панна Марія Іськів вірш І. Франка „Рука святого Івана Дамаскина". Панночка Лариса Шулежко деклямувала вірш П. Пігічина „Іван Франко". На закінчення програми всі присутні відспівали український національний гимн, та послухали передачу з платівки „Не пора...".

По закінченні програми був висвітлений фільм продукції інж. Юрія Костирка, який представляв відзначення українського дня у Голден Гейт Парку в Сан Франсіско в 1966 р.

На академії було 70 осіб. Всім виконавцям програми Екзекутива складає щиру подяку. На окрему подяку заслуговує д-р Теодор Жмотенко, який для цієї академії виготовив мистецький портрет Івана Франка.

Екзекутива Відділу УККА в Сан Франсіско

Д-р Атанас Фіґоль доповідав у Рочестері

Рочестер, Н. Й. (М. Л.) — 26 листопада, в рямках ширших сходин Відділу Українського Лікарського Т-ва Північної Америки (УЛТПА) — Горішній Ню Йорк — при співучасті членів сусідного Відділу з Боффала та інженерів із Боффала, Рочестеру і Сиракюз і їх дружин, виголосив наукову доповідь відомий громадський діяч і науковець, член НТШ в Европі, співвидавець Укр. Загальної і Гаслової Енциклопедії — д-р Атанас Фіґоль. Ґрупа слухачів у числі понад 40 осіб із запертим віддихом прослухала його знаменитої доповіді про відносно нову ділянку людського знання — кібернетику. І хоч виглядало, що для декого цей термін був зовсім новий, всі слухачі однозгідно стверджували, що доповідач зумів представити складні проблеми кібернетики в такій приступній формі, що кожний вийшов поінформований про підстави і напрямні цієї модерної науки. Алеж це і не дивниця, бо д-р Фіґоль має великий дар промовця, одідичений по свому батькові — с. п. о. д-р Іванові, золотоустому проповідникові та катехитові середних шкіл і професорові Львівської Богословської Академії. Крім цього, д-р Атанас Фіґоль виявив глибоке знання цієї ділянки. Він же є автором книжки на цю тему п. н. „Кібернетика — її виникнення та значення".

Хоч головною ціллю подорожі д-ра Фіґоля по всіх більших громадах нашої спільноти в Америці і Канаді є посилити жертвенність нашого загалу на закінчення видання гаслової частини Української Енциклопедії, то в цьому випадку д-р Фіґоль відступив від своєї тематики і дав наукову доповідь, що її слухачі прийняли із захопленням. Варта поручити, щоб й інші наші осередки використали його теперішній побут для поінформування про нову науку кібернетику, яка вказує зовсім нові шляхи розвитку чи не у всіх ділянках дотеперішнього людського знання, а передусім у техніці (комп'ютери!), біологічно - природничих науках та в соціяльних ділянці.

Конкурс на твори для дітей і молоді

Заходами культурно-освітнього відділу Союзу Українських Організацій Австралії (СУОА) ухвалено проголосити Конкурс на твори для дітей шкільного віку та молоді. Здійснення цієї ухвали СУОА доручив Літературно-Мистецькому Клюбові в Мельборні та філії Об'єднання Українських Письменників і в „Слово" в Америці.

Виконуючи це почесне доручення, Літературно - Мистецький Клюб та Філія ОУП „Слово" в Австралії, проголошують Конкурс на твори для дітей шкільного віку та молоді серед українців вільного світу на таких умовах:

1. Конкурс розрахован и й на твори таких родів і жанрів: А) Проза: оповідання, повість, казка. Б) Поезії: збірки віршів, поеми, віршована казка. В) Драма

2. Розмір творів: від 24 стор. машинопису (повний формат) 100, орієнтовно.

3. До змісту творів ставляться такі вимоги: мусить бути українська тематика з виховним змістом.

4. Подавані манускрип т и мусять бути написані правною укр. мовою і приступною для дітей чи молоді та передруковані на машинці з одного боку аркуша.

5. За найкращі твори, яких визнає Жюрі, виділено 3 нагороди: $200 $100 $50.

6. Останній термін подачі творів на конкурс — 1-ше липня 1967-го року.

7. Для оцінки творів вибране Жюрі в такому складі: Дмитро Чуб — голова, члени: Марія Дейко, Г. Чорнобицька, Л. Гаєвська-Денис, Іванна Сірко, пп. Яр. Гевко та Яр. Масляк.

8. Всі твори на Конкурс та можливі запитання, пов'язані з Конкурсом, слати на адресу Жюрі:

Твори слати під гаслами чи криптонімами, а в окремих закритих конвертах подати назви творів та справжні прізвища авторів.

9. Нагороджені твори за згодою авторів, жюрі може надрукувати окремою збіркою чи окремими виданнями або в пресі.

10. Ненагороджені тво р и будуть повернуті авторам. 12. 11. 1966 р.

Літературно - Мистецький Клюб Мельборну та Філія Об'єднання Українськ и х Письменників „Слово" в Австралії

Вашинґтон, Д. К.
КОМІТЕТ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО

Перше засідання Святочного Громадського Комітету для вшанування Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого відбулося 17 листопада о год. 8-ій вечора в приміщенні Української Католицької Церкви. Комітет очолив Всеч. о. д-р проф. Мелетій Войнар, ЧСВВ. На першому засіданні вибрано дальших членів Комітету, визначено приблизну дату та місце Бенкету. Бенкет мав би відбутися 8-го квітня 1967 р. в одному з найкращих готелів столиці. Рішено поставити свято на якнайвищому рівні. До мистецької програми намічено запросити найкращих українських артистів. Заплановано участь православного і латинського духовенства та деяких сенаторів, приятелів нашого народу. Увесь прибуток з імпрези призначений на Католицький Університет у Римі. Запропоновано такі ціни вступу на бенкет: одна особа працюючи $35, за кожду додаткову особу незалежну з круга найближчої родини $10. Подружжя, коли обоє працюють, $50, і $10 за кожну не затруднену особу родини.

Комітет сподівається, що українське г р о м а д я нство столиці масово прибуде на це свято та віддасть пошану нашому Кардиналові!

Д-р І. Калиневич, пресовий референт

Відлітають сірим шнуром...
(Посмертна згадка про бл. п. проф. Івана Бойкевича)

5-го листопада відійшов у вічність на 60-му році життя заслужений громадянин бл. п. проф. Іван Бойкевич, поручник 1-ої УД УНА та учасник бою під Бродами.

Покійний осиротив дружину Оксану і синів Андрія і Романа, родину і братів в Україні, родину, приятелів і побратимів зброї в Шикаго.

Панахиди відслужено 6 і 7 листопада, а похорон відбувся з катедральної церкви на цвинтар св. о. Николая в Шикаго 8-го листопада.

На панахидах як і похороні зібралась чисельно шикаґівська громада, щоб віддати останню прислугу і відпровадити на місце вічного спочинку одного з тих, котрий своїм життям, прикладом і посвятою заслужив собі на загальну пошану і любов.

Особлившу увагу віддали покійному своєму побратимові зброї дивізійники, які в однострої взяли участь в панахидах і в похороні, вони очолювали прапори, несли домовину та повнили почесну сторожу. Нагробне слово сказав побратим Карло Малий. а всі присутні дивізійники відспівали на могилу стрілецьку жалібну пісню.

Пам'ять про покійного залишиться на завсіди в серцях шикаґівської громади з вірою, що ідея, для якої жив і за яку боровся бл. п. проф. І. Бойкевич, жива і буде в недалекій будуччині здійснена.

Михайло Харів секретар станиці

ВЛАДИКА КИР ЙОСИФ ШМОНДЮК У ГАРТФОРДІ, КОНН.

Владика Кир Йосиф Шмондюк, Єпископ Стемфорду, відвідав 1 жовтня всі українські організації міста Гартфорду і загостив до Українського Народного Дому. На знимці голова Українського Народного Дому п. П. Титор вітає Владику згідно з українським звичаєм — хлібом і сіллю. Присутній о. декан Стефан Баландюк, парох Гартфорду, та голова УККА п. Александер Пришляк.

З глибоким болем ділимося сумною вісткою з Рідними, Побратимами по Зброї, Приятелями і Знайомими, що дня 18-го грудня 1966 року відійшов у Вічність на 73-му році життя наш Невіджалуваний
МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ і БРАТ
бл. п.
СЕРГІЙ ЄФРЕМОВ
ген.-хор. Армії УНР, б. комендант Національної Оборони Карпатської України у 1939 році.
ПАНАХИДА відбудеться 21-го грудня 1966 року о год. 7:30 вечорі в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку.
ПОХОРОН відбудеться 22-го грудня 1966 року з того ж похоронного заведення до Української Православної Катедри св. Володимира, 160 Захід 82-га вул. в Ню Йорку, де о год. 10-ій ранку відправиться Заупокійна Служба Божа, відтак погребення на Українському Православному Цвинтарі у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.
Горем прибиті:
ЕТЕЛКА — дружина
ДАГМАРА і НАТАЛІЯ — доньки з мужами і дітьми
БОРИС — брат з дружиною

Подаємо до відома Друзям і Знайомим, що
о. прот. ОЛЕКСАНДЕР БУТКІВ
упокоївся 12 листопада 1966 р. на 67-му році свого життя. Похований в Бавнд Бруку, Н. Дж. на цвинтарі біля Церкви-Пам'ятника.
ПАНАХИДА на 40-ий ДЕНЬ
відбудеться в церкві Святих Володимира і Ольги в Saint Paul, Minn. 24-го грудня ц. р. після Вечірні.
Залишаємось в глибокому смутку:
дружина ОЛЬГА БУТКІВ
дочка АЛЛА ПРАВДЮК з чоловіком та внучата АННА та ОЛЕКСАНДР

В глибокому смутку повідомляємо всіх Рідних, Друзів і Знайомих, що 8-го грудня 1966 року відійшов у Вічність на 75-му році життя наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУНЬО
св. п. інженер землемір
ЯКІВ ПЛАВИЧ
урожд. 6-го січня 1892 р., помер 8-го грудня 1966 р. Майор Військ Української Народньої Республіки і член Канадійського Леґіону — Відділ ч. 226,
полишаючи дружину АННУ, доньок: МАРІЮ, ГАЛИНУ, АНТОНІНУ, ОЛЬГУ, чотирьох зятів та дев'ять внуків.
Похорони відбулися у суботу, дня 10-го грудня 1966 р. з церкви св. Покрови на цвинтар Монт Рояль у Монтреалі, Канада.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів на свіжу могилу Найдорожчої Матері
Олени з Винницьких Дурбак
складаю 25.00 долярів на Теребовельський Збірник і прохаю моїх Рідних, Краянів, Шкільних Товаришів, Співкомбатантів, Пластунів — „Червоноколинників", Одноудумців, Приятелів і Знайомих — причинитися до видання історії Теребовельської Землі, де Покійна прожила свої найкращі літа.
ІВАН ДУРБАК.
Пожертви прошу слати на адресу: Д-р Василь Палідвор 69 East 7th Street, B 4. New York, N.Y. 10003

Замість квітів на могилу Дорогого нам
бл. п.
інж. ОЛЕКСАНДРА ГЛАДИШОВСЬКОГО
складаємо 25.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі.
Родина ШМІГЛІВ
Рочестер, Н. Й.

Т-во РІДНОЇ ШКОЛИ в Клівленді Огайо, складає замість квітів на могилу
сл. п. проф. ВОЛОДИМИРА РАДЗИКЕВИЧА
25.00 долярів
на Фонд Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, з нагоди двомісячника Української Дитячої Книжки.

„МІКІ МАВС" І ЙОГО ТВОРЕЦЬ

Померлий у минулому тижні на 65 році життя у Голівуді фільмовий продуцент і режисер Волт Дісней був одною з найсвітліших постатей в історії світового фільмового мистецтва. Він увів у фільм придумані рухомі фігурки, як ось на цій світлині Мікі Мавс, які стали предметом втіхи для мільйонів дітей і неначе символами гумору й сатири, зрозумілих для дітей. Водночас він підніс дитячі фільми до небувалих висот мистецтва, інсценізуючи найпопулярніші байки й казки із світової дитячої літератури. Продукував теж фільми для старших, ввівши в них передусім звірят і природу, як рівновартний чинник тла й акторської гри. Тому його несподівана й раптова смерть викликала глибокий смуток в світі кінематографії та в усіх аматорів фільмового мистецтва.

Заклик Отців Студитів у Вудстоку, Онтаріо в Канаді

Всечесніші Отці,
Дорогі миряни!

Монахи Студити, що прибули декілька літ тому до Канади та замешкали в Відстоку, Онтаріо, звертаються до Вас з гарячим проханням допомогти їм докінчити будову церкви та монастиря.

За благословенням нашого Верховного Митрополита Їх Блаженства, Кардинала Кир Иосифа й нашого Преосвященного Кир Ізидора в Торонті, ми розпочали будову в 1964 р. та вже закінчили зовнішню працю. Одначе на повне викінченя внутрі та устаткування треба нам ще поважної суми.

Отці Студити гаряче просять наших Преосвященних Владик, Всечесніших Отців, та всіх Мирян, щоб були ласкаві своїми пожертвами прийти з допомогою при закінченні церкви та монашої обителі цього прадавного, ще з княжих часів українського Чернечого Чину, що його відновив наш Слуга Божий Митрополит Кир Андрей Шептицький в Україні.

Нагородою за Ваші щирі пожертви на будову Божого храму будуть щоденні Служби Божі в новій Церкві оо. Студитів, та гарячі молитви, що їх будемо заносити перед престіл Всевишнього, щоб нагородив Вас стократно в цьому житті, а по смерти увінчав Вас Небесною славою.

Просимо ласкаво писати та слати жертви на адресу отця Настоятеля:

Rev. Thephan Shewaha,
Superior of Studite Monks, Box 101. 560 Parkinson Ave., Woodstock, Ont. Canada.

ВИКАЗ НАШИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ ЯКІ ЗЛОЖИЛИ ЦЕРКВИ И МОНАСТИРА ЦЕРКВИ И МОНАСТОРА в долярах:

1. А. Д. з любови до Ісуса 1,300
2. п. П. О. з Торонта 2,272
3. пані Х. В з любови до Ісуса 770
4. Всеч. о. Гайманович Ярослав 740
5. п. Григорій Кузьма, Брантфорд, 700
6. п. Степан Вішур, Дітройт, 700
7. Всеч. о. Василь Дзюрман 700
8. п. Г. Л. В. Боффало, 690
9. п. С. Д. Саскачеван, 652
10. д-р Роман і Лідія Смик, Шикаго, 525
11. Всеч. о. И. Б. з любови до Ісуса 505
12. П. Б. Боровський Володимир 500
13. Панство Міськови, Н.И.420
14. п. Зенон Максимів, Ню Йорк, 360
15. п. Мирослав Івасиків, Торонто, 300
з ПБ О ух С С
16. п. Грицина Казимир, Торонто 300
17. д-р Городиловський Юрій, 200
18. панство Лужецькі, Дітройт, 200
19. пані Ірина Решетилович, Дітройт 200
20. пані Анна Кладична з родиною 200
21. пані Марія Спільчак, 200
22. панство Миляничі Атаназій 200
23. пані Гриневич Анна з родиною 200
24. п. Осип і Стефанія Федорика 230
25. п. Петро Гаврисишин, Вінніпеґ 310
26. панство Стельмахи, Торонто 200
27. панство Вербовецькі, Василь, 200
28. п. М. Бозьо, зі збірки 169
29. п. Богдан і Софія Дусанівські 165
30. п. Шанковські.Л Клівленд 150
31. д-р Бачинський, Константин, 100
32. о. Юрій Карпінський 100
33. панство Голіней, Бурлінґтон 100
34. пані Розалія Івасиків, Торонто, 145
35. д-р Косар, С Судбури 100
36. пані Анастазія Боднар, 100
37. д-р Александер Фаріон, 75
38. інж. Гарасовський Андрій, 60
39. д-р Іванців, Шикаго, 50
40. д-р Ілля Мула, Шикаго, 50
41. п Василь Тимчина, Шикаго, 50
42. д-р Юліян Куляс, 30
43. інж. Роман Воробкевич, 30
44. д-р Иосиф Шандра, Шикаго, 25
45. д-р Теофіль Демус, Шикаго, 25

Щиро дякуємо всім жертводавцям, нехай Господь Бог стократно Вам винагородить.

НОВЕ ЧИСЛО ЖУРНАЛА „СЛОВО НА СТОРОЖІ!"

Вінніпеґ. — Тут вийшло з друку четверте число органу Товариства Плекання Рідної Мови — „Слово на сторожі". Як відомо, це товариство засновано в Оттаві в 1964 р. й його очолив проф. К. Біда з Оттавського університету. За час свого існування товариство видало книжку „Українська мова та її говори", а теж три випуски журнала „Слово на сторожі" за ред. проф. Яр. Рудницького.

З уваги на перевантаження поштового руху з кінцем грудня нове число „Слова на сторожі" буде розіслане передплатникам з початком січня 1967 р.

Сан Франсіско, Каліф.
ЯК ВИКОРИСТАНО ВИСТУПИ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ З КИЄВА

Як тільки місцева преса повідомила про приїзд ансамблю українського танцю з Києва, то зразу справу приїзду цього ансамблю поставлено на порядок нарад Членських Зборів Відділу УККА в Сан Франсіско, які відбулися 12-го листопада. Голова Відділу УККА, пан Ол. Лиско, пригадав Зборам, що минулого року Рада Директорів (керівний орган Централі УККА) видала інструкцію для всіх організацій, які входять до системи УККА, щоб не влаштовувати офіційних зустрічів з особами, які прибувають з Радянського Союзу в рамках культурного обміну між ЗДА та Радянським Союзом. Голова просив, щоб присутні не дискутували про те, чи ця інструкція є правильна або неправильна, тому, що незалежно від нашої опінії всі Відділи УККА, а в тому числі й наш Відділ УККА, в Сан Франсіско, повинні поступити згідно з інструкцією Ради Директорів. Голова запропонував, щоб виступи ансамблю українського танцю з Києва використати як добру нагоду для роздачі брошурок з інформаціями про Україну публіці, яка прийде подивитися на виступи цього ансамблю. Всі дискутанти висловили опінію, що треба роздати американській публіці такі брошурки.

З огляду на те, що перше видання брошурок з інформаціями про Україну, яке Відділ УККА в Сан Франсіско видав ще 1962 року, є майже вичерпане, замовлено нове видання тиражем десяти тисяч. Кошт цього видання виносить $217. Брошурка має 8 сторінок розміром 9"х4". На першій сторінці є образ бандуриста. У брошурці є теж карта України. Текст брошурки, який має приблизно дві тисячі слів, є поділений на такі розділи: Край, Природні та промислові ресурси, Історія, Сучасне політичне положення, Релігія, Культура, Українці на еміґрації. При кінці є подана англомовна література про Україну. Після появи першого видання брошурка дістала дуже прихильну оцінку в українських та американських кругах.

Ансамбль українського танцю з Києва дав один концерт 29-го листопада в Сан Хозе, в місті, яке є на 50 миль віддалене від Сан Франсіска, та чотири концерти в Сан Франсіско, по два у суботу та неділю 3-го та 4-го ц. м. На прохання Екзекутиви Відділу УККА панночки та юнаки, члени місцевого Відділу Молоді Української Національности (МУН), включилися до акції роздачі брошурок. Панночки у національних одягах та юнаки вже на яку годину перед початком кожного концерту в Сан Хозе та Сан Франсіско ставали при входах до опери та давали брошурки з інформаціями про Україну тим, які ішли подивитися на виступи ансамблю українського танцю. Розбуджене зацікавлення публіки до ансамблю танцю переносилося на брошурку, яка давала інформації про батьківщину ансамблю. Люди брали брошурки дуже радо, читали їх перед програмою, у перерві та в автобусах повертаючи до дому. Роздано приблизно вісім (8) тисяч примірників, при чому давано один примірник для родини.

Треба ствердити, що ця акція, як передбачалось, мала великий успіх. Кожному ясно, що ті, які висилали ансамбль українського танцю з Києва до ЗДА, мали на увазі свої цілі. Вони хотіли показати світові, що Україна вільна. Треба сумніватися, чи вони щось з того осягнули. З певністю можна сказати, що їм не повезло в Сан Франсіско та в Сан Хозе. Тут сталося щось зовсім протилежне до їхніх поганих намірів. Тут ансамбль українського танцю з Києва зацікавив людей Україною, а Відділ УККА в Сан Франсіско та Відділ МУН в Сан Франсіско подали до відома тих людей правдиві інформації про поневолену Україну.

Екзекутива Відділу УККА в Сан Франсіско

Український Народний Дім в Джерзі Сити, Н. Дж.

Українська громада в Джерзі Сити має прекрасний, великий Укр. Нар. Дім з двома залями, та шістьома кімнатами на сходини, на велику бару, кухню, та ще малі кімнати. Велика заля може помістити понад 600 осіб на бенкети, чи весілля.

В Укр. Нар. Домі містяться молодечі організації, та інші Товариства, так що Укр. Нар. Дім кожного дня в тижні зайнятий, також чужинці винаймають залю на весілля та сходини.

Коли 1958 р. відкрито Укр. Нар. Дім, то на нім тяжив довг $ 80,000, що нам уділив Укр. Нар. Союз, однак завдяки праці наших бувших і теперішніх урядників та членів, минулого року морґедж спалено, та Укр. Нар. Дім нині без боргів.

Укр. Нар. Дім в Джерзі Сити старається не лише про свою розбудову, але помагає своїми пожертвами на інші цілі. Він жертвував $ 1.000 на місцеву парахіяльну школу, $ 1.000 на Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, також допомагає іншим організаціям Рідної Школи, Українському Конґресовому Комітетові, молодечим організаціям, яким дає залю безплатно на різні імпрези. Цього року ухвалено дати стипендії для дітей батьків-членів Укр. Нар. Дому, котрі ходять до вищих шкіл. Цього року така стипендія в сумі $ 1.000 припала п. Іванові Бурові, котрий навчається в Семінарії св. Иосафата у Вашинґтоні.

Ухвалено $ 1 000 на будову Українського Католицького Університету в Римі під протекторатом Кардинала Иосифа Сліпого, котрі то гроші вислано до Риму. Укр. Нар. Дім в Джерзі Сити розвивається гарно, та допомагає там, де тої помочі найбільше потрібно, а це тому, що в нашій громаді нема розбиття, нема партій, а є лише українці. Кожний має свої погляди, але до спільної праці стають всі разом, старі і нові еміґранти, а також тут роджена молодь, яка найбільше помагає своєю працею та знанням.

Микола Петришин
секретар
Укр. Нар. Дому

Посмертні згадки

Іван Богач,
довголітній член Т-ва „Свобада" — 25 Відд. УНСоюзу в Джерзі Сиі, Н. Дж., упокоївся в Бозі 28-го листопада 1966 року в Гренд Рапідс, Міш. Покійний нар. в с. Чебріль, пов. Тернопіль, Зах. Україна. Залишив в глибокому смутку дружину Анну, доньку Ольгу з чоловіком, синів Володимира, Ярослава, Зенка, невістки і внуки.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З УВАГИ НА ЗАКІНЧЕННЯ БІЖУЧОГО РОКУ, АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ ВСІ ТОВАРИСТВА ЧИ ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО ДОВГУЮТЬ ЗА ОГОЛОШЕННЯ, ВИРІВНЯТИ ЇХ КОНЕЧНО НАЙДАЛІ ДО

кінця року.

ТАРЗАН, ч. 5737. Змагання за рушницю!

Хуан був заскочений тим, що Тарзан віднайшов його таємний сховок із скарбом. і він розпачливо прискочив до його рушниці.

Він пожадливо вхопив зброю своїми дрижачими пальцями...

Та поки він міг вистрелити, смертельна стріла поранила його руку!